

ผลการวิจัย

วิทยาลัยครูสุรินทร์ เป็นวิทยาลัยครูหนึ่งในกลุ่มวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างหรืออีสานใต้ ที่เรียกว่า สหวิทยาลัยอีสานใต้ ที่ประกอบด้วย วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูนครราชสีมา ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นที่ปฏิบัติการกิจสำคัญในการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่ท้องถิ่น ตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป

จากการศึกษาเอกสารในขั้นต้นจากกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (2535) ถึงการขอรับทุนสนับสนุนการทำวิจัยของวิทยาลัยครูต่าง ๆ ในอดีตถึงปัจจุบัน พบว่า วิทยาลัยครูสุรินทร์ มีผลงานวิจัยและจำนวนอาจารย์ที่ทำการวิจัย โดยได้รับทุนสนับสนุนจากกรมการฝึกหัดครู ซึ่งเป็นแหล่งทุนที่สำคัญ มากที่สุดในบรรดาวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่งในสังกัด หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยและผลิตรายการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์โดยละเอียด โดยการใช้แบบสอบถาม คณะอาจารย์ทั้งหมดของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ประกอบกับการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการจากผู้บริหาร คณะอาจารย์ กรรมการประจำวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ หรืออาจารย์พิเศษ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้ปกครองและประชาชน ตลอดจนการสังเกตพฤติกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยของสถาบันในวาระและโอกาสต่าง ๆ ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ อย่างใกล้ชิดในฐานะผู้ร่วมงานคนหนึ่ง บันทึกข้อมูลที่รับด้วยวิธีการต่าง ๆ ข้างต้นนำมาตรวจสอบ วิเคราะห์ สรุปผล นำเสนอถึงสภาพการบริหารงานวิจัย ผลิตรายการวิจัย และวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานวิจัยที่มีผลต่อผลิตรายการวิจัย ดังจะได้นำเสนอในรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารงานวิจัย

ส่วนที่ 1: สภาพปัจจัยภายใน ข้อมูลในส่วนนี้ได้แก่ ปัจจัยด้านสถาบันและปัจจัยด้านบุคคล กระบวนการบริหารงานวิจัยโดยปัจจัยด้านสถาบันประกอบด้วย นโยบายและ

เป้าหมาย บรรรยากาศการสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก การเผยแพร่ผลงานวิจัย การพัฒนาทักษะกระชั้นและเสริมแรง กระบวนการบริหารงานวิจัย ประกอบด้วย การวางแผนงานวิจัย การจัดการโครงการวิจัย การบริหารงานบุคลากรการวิจัย การอำนวยความสะดวกการวิจัย การประสานงานวิจัยและการควบคุมงานวิจัย ส่วนวิจัยด้านบุคคลประกอบด้วย วิจัยด้านชีวสังคม และด้านจิตวิทยาของคณาจารย์ที่ดำเนินการวิจัย

1. วิจัยด้านสถาบัน

1.1 นโยบายและเป้าหมายด้านการวิจัย ในส่วนนี้จะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายด้านการวิจัยของสถาบัน เป้าหมาย และมาตรการเพื่อการวิจัย ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อการกิจการวิจัยของสถาบัน

(1) นโยบายด้านการวิจัยของสถาบัน

จากการศึกษาเอกสารการวิเคราะห์ความต่อเนื่องของนโยบายการวิจัย พ.ศ.2535-2539 (กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู, 2535) พบว่า ใน 3 ระดับของนโยบาย คือ นโยบายระดับชาติ ซึ่งหมายถึง นโยบายและแนวทางการวิจัยและพัฒนาของชาติฉบับที่ 4 พ.ศ.2535-2539 ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ นโยบายระดับกระทรวง หมายถึง นโยบายและแนวทางการวิจัยทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535-2539) และนโยบายระดับกรม หมายถึง นโยบายและมาตรการในแผนพัฒนาการศึกษา ด้านการวิจัย ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ของกรมการฝึกหัดครู มีสาระสรุปได้ดังนี้

ก. นโยบายระดับชาติ ประกอบด้วย 3 นโยบายหลักคือ

(1) นโยบายรวม มุ่งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาที่เป็นความต้องการของประเทศและที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและการแก้ปัญหาของประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

(2) นโยบายและแนวทางการวิจัย เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาของประเทศในระยะยาว มีนโยบายและแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาลังคม พัฒนาการเมือง การปกครองและการบริหาร และพัฒนาการป้องกันประเทศ

(3) นโยบายและแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาในช่วงแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ได้แก่ การรักษาความเจริญเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

ข. นโยบายระดับกระทรวง ประกอบด้วย นโยบายหลัก 5 ประการคือ

(1) เร่งรัดให้มีการพัฒนาสมรรถภาพ และประสิทธิภาพขององค์กร บุคลากร และระบบประสานงานวิจัย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานและสถานศึกษาทำการวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาฯ ระยะที่ 7

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษา ดำเนินการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานประยุกต์ใฝ่ผลงานวิจัยที่จัดทำขึ้น และเผยแพร่ผลการวิจัยให้แพร่หลาย

(3) เร่งรัดให้มีการวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษา ในระดับ/ประเภท การศึกษาต่าง ๆ ในขอบเขตของงาน กระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และให้สามารถนำไปกำหนดนโยบายทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้

(4) เร่งรัดให้มีการวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสร้างตระหนักในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้เกิดกับเด็ก เยาวชน และประชาชน

(5) เร่งรัดให้มีการวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านกีฬา และการออกกำลังกายให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีพละกำลังสมบูรณ์ มีขีดความสามารถในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติได้ดียิ่งขึ้น และด้านสิ่งแวดล้อมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอนุรักษ์ การกำกับดูแล และการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ค. นโยบายระดับกรม ประกอบด้วย นโยบายหลัก 3 ประการคือ

(1) พัฒนากลไกและปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินการวิจัยของวิทยาลัยครูให้มีศักยภาพและความพร้อมที่จะสร้างบรรยากาศของการสร้างสรรค์ทางวิชาการ และการวิจัย

(2) ส่งเสริมให้มีการระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ มาเพื่อใช้ในการวิจัยนอกเหนือจากการเพิ่มงบประมาณแผ่นดิน

(3) สนับสนุนให้ใช้การวิจัยของวิทยาลัยครูเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาองค์กร พัฒนาระบบการเรียนรู้ พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี เพื่อการพึ่งพาตนเองและพัฒนาท้องถิ่น

นโยบายด้านการวิจัยทั้งสามระดับได้มีการนำมาเชื่อมโยงเพื่อพิจารณาความต่อเนื่อง สอดคล้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นแนวทางและมาตรการ ซึ่งเป็นผลนำไปสู่การกำหนดกรอบแผนงานวิจัยกรมการฝึกหัดครู ที่ประกอบด้วยหัวข้อวิจัยอย่างกว้าง ๆ ของงานในกรมการฝึกหัดครู เพื่อให้นักวิจัยมองเห็นหัวข้อและรายละเอียดที่จะดำเนินการวิจัยในทางปฏิบัติต่อไป

วิทยาลัยครูสุรินทร์ ได้นำเอานโยบายในระดับต่าง ๆ ดังกล่าวมาดำเนินการ โดยยึดถือกรอบแผนงานวิจัยของกรมการฝึกหัดครู เป็นแนวทางสำคัญส่วนหนึ่ง ตลอดจนมุ่งดำเนินการให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น ตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2527 ในรูปของการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่น (TRED มีรายละเอียดในภาคผนวก 1 หน้า 225) นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้นมา โดยการริเริ่มของอธิการท่านหนึ่งดำเนินการสนับสนุนให้เกิดการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมแก่ท้องถิ่นในรูปของการจัดสรรทุนวิจัยภายในเพื่อสนับสนุนจากเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัย (สนล วุฒิสถา, บรรณาธิการ, 2532, ทองสุข วันแลน และ อัจฉรา ภานรัตน์, การสัมภาษณ์, 28 สิงหาคม 2535) และจากการสัมภาษณ์อธิการคนปัจจุบัน (สมศักดิ์ ทองงอก, สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2535) พบว่ามีนโยบายในการสนับสนุนงานวิจัยโดยการสนับสนุนทุนวิจัยจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อการเป็นสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่นดังกล่าวอย่างเต็มที่ แม้จะพบว่าไม่มีการกำหนดนโยบายการวิจัยของสถาบัน เป็นการเฉพาะและเป็นลายลักษณ์อักษร จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร "สถาบันการศึกษาและวิจัยท้องถิ่นจากหลักการสู่ปฏิบัติการ : กรณีวิทยาลัยครูสุรินทร์ 2528-2532 (สนล วุฒิสถา, บรรณาธิการ, 2532) และเอกสารต่าง ๆ ที่สำนักแผนและพัฒนาวิทยาลัยครูสุรินทร์ ใช้ประกอบในการจัดทำแผนงานประจำปี ประกอบกับข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามที่คณาจารย์ตอบให้แก่ผู้วิจัย จึง

อาจเป็นไปได้ว่า นโยบายการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์เป็นที่รับรู้ร่วมกัน อันเป็นผลจากการดำเนินงานในอดีตว่า มีนโยบายที่จะสนับสนุนให้เป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยเพื่อท้องถิ่น สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน แม้จะไม่มีข้อกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนก็ตาม

(2) เป้าหมายและมาตรการเพื่อการวิจัย

ในส่วนของเป้าหมาย มาตรการ และแนวดำเนินการวิจัย ผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อธิการ รองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา และหัวหน้าศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา ให้สัมภาษณ์สอดคล้องกันกับผลงานวิจัยที่ปรากฏในสถาบันตามการรับรู้ร่วมกันของคณาจารย์ที่ทำการวิจัย ว่ามีเป้าหมายในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือปัญหาในท้องถิ่น แม้ว่าจะไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ก็เป็นที่รับรู้ร่วมกันถึงเป้าหมายดังกล่าว โดยอาศัยกรอบทิศทาง การวิจัยที่ได้จัดทำในระดับกรรมการฝึกหัดครู และสหวิทยาลัย เป็นแนวทางดำเนินการวิจัยที่ศูนย์วิจัยฯ ได้เผยแพร่ให้ทราบทั่วกันและจากการพิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างผลงานวิจัยที่ปรากฏแต่ละปีกับเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในกรอบทิศทาง การวิจัยในส่วนของวิทยาลัยครูสุรินทร์ พบว่า ผลงานวิจัยที่ได้จัดทำเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นแนวทางไม่มากนัก ประกอบกับผู้วิจัยได้รับการบอกเล่าจากหัวหน้าศูนย์วิจัยว่า ผู้ที่จะทำการวิจัยให้ความสนใจต่อเอกสารที่เป็นกรอบทิศทาง การวิจัยค่อนข้างน้อย จึงมีความเป็นไปได้ที่ผู้ที่จะทำการวิจัย จะกำหนดเป้าหมายในการทำวิจัยของตนตามการรับรู้ในเรื่องที่เป็นปัญหาใกล้ตัว และ/หรือ เรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ดังเช่น การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือปัญหาในท้องถิ่นดังกล่าวมากกว่าจะคำนึงถึงแนวทางที่กำหนดไว้ในกรอบทิศทาง การวิจัย นอกจากนี้เมื่อสอบถามคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยกลุ่มหนึ่งถึงมาตรการและแนวดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ประกอบกับการสังเกตของผู้วิจัยและการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า มาตรการและแนวดำเนินการอาศัยการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เป็นเงื่อนไขในการขอทุนสนับสนุนงานวิจัยเป็นมาตรการสำคัญ ซึ่งกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ ให้อิสระแก่ผู้วิจัยในการดำเนินการภายหลังได้รับทุนสนับสนุนอย่างมาก ถือเป็นเรื่องความรับผิดชอบของผู้วิจัยเอง การกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลการทำงานวิจัยใช้วิธีการทวงถามเมื่อครบกำหนดตามสัญญา และมีการยืดหยุ่นอย่างมากหากดำเนินการไม่เป็นไปตามกำหนด ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นอาศัยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ทุนของกรรมการฝึกหัดครูและสภาวิจัยเป็นบรรทัดฐาน

แต่ยึดหยุ่นและให้ความสำคัญเป็นอิสระอย่างสูงในการดำเนินงานวิจัย

(3) การให้ความสำคัญต่อภารกิจการวิจัย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำงานวิจัยกลุ่มหนึ่ง จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ข้อมูลจากแบบสอบถาม ถึงการให้ความสำคัญต่อภารกิจการวิจัยของสถาบัน พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2528-2532 อุดมคติการให้ความสำคัญต่องานวิจัยเป็นพิเศษ มีการสนับสนุนโครงการวิจัยอย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านเงินทุนจากภายนอกและภายในสถาบัน การร่วมดำเนินงานวิจัยเป็นทีมงานวิจัย การเปิดโอกาส และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย และอื่น ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบันให้ปรากฏเป็นผลงานวิจัยและผู้ทำงานวิจัยในสาขาต่าง ๆ

1.2 บรรยากาศทางวิชาการ ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการของสถาบัน การสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนการนำผลวิจัยไปใช้ในการเรียน การบริการชุมชน และการอ้างอิงต่าง ๆ

(1) กิจกรรมทางวิชาการ

กิจกรรมทางวิชาการของสถาบันที่เกี่ยวข้องและเอื้ออำนวยต่อการวิจัยในวิทยาลัยครูสุรินทร์ที่ผู้วิจัยพบจากการตอบแบบสอบถาม ประกอบการตรวจสอบ โดยการสัมภาษณ์คณาจารย์ และผู้บริหารกลุ่มหนึ่ง และการสังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ พบว่า มีอยู่อย่างมากมายหลากหลาย ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องและเอื้ออำนวยต่อบรรยากาศการทำวิจัยของคณาจารย์ในสถาบัน อันได้แก่

ก. การจัดกิจกรรมทางวิชาการในวันสำคัญต่าง ๆ ของทุกปี เช่น วันวิทยาศาสตร์ วันประณตศึกษา ซึ่งจะมีกิจกรรมสร้างสรรค์ความคิดต่าง ๆ แก่ นักเรียนระดับต่าง ๆ เช่น การประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานความคิดเชิงวิจัยในระดับต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในวิทยาลัย และส่งผลให้นักศึกษาและคณาจารย์เกิดการตื่นตัว ที่จะคิดอย่างเป็นระบบ เกิดการแข่งขันและพัฒนาความคิด และตื่นตัวที่จะทำการวิจัยของตนเอง เพื่อให้เท่าทันความคิดของบุคคลระดับต่าง ๆ ในท้องถิ่น

ข. การศึกษาภาคินพนธ์/วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวิทยาลัยครูสุรินทร์ มีการเปิดรายวิชาการศึกษาเอกเทศ หรือวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นภาคินพนธ์ สำหรับ

นักศึกษาและลงมือปฏิบัติเช่นเดียวกับวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา ใน 9 สาขาวิชา ในชื่อวิชาต่าง ๆ กัน โดยมีภาควิชาและคณะวิชาต่าง ๆ รับผิดชอบ ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และปฏิบัติการวิจัย เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปใช้ในอนาคต ดังมีรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้ (ยังยุทธ วงศ์นาค, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2535)

ตารางที่ 4 รายวิชาพื้นฐานทางการวิจัยที่เปิดสอน จำแนกตามสาขาวิชา ภาควิชาและคณะวิชาที่รับผิดชอบ

คณะวิชา	ภาควิชา	สาขาวิชา	ชื่อวิชา
ครุศาสตร์	พื้นฐานการศึกษา	บริหารการศึกษา	การศึกษาเอกเทศ
	ทดลองและวัดผลการศึกษา	วัดผลการศึกษา	ปฏิบัติการวิจัย
	หลักสูตรและการสอน	ประถมศึกษา	การศึกษาเอกเทศ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เคมี	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	งานวิจัย
	เกษตรศาสตร์	เกษตรศาสตร์	ปัญหาพิเศษ
	คอมพิวเตอร์	คอมพิวเตอร์ศึกษา	การศึกษาเอกเทศ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ศิลปศึกษา	ศิลปศึกษา	การวิจัย
	พัฒนาชุมชน	พัฒนาชุมชน	การวิจัย
วิทยาการจัดการ	การตลาด	การตลาด	การวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จากเอกสารหลักสูตรประกอบการสัมมนาหัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชาที่รับผิดชอบ พบว่า รายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนแม้จะมีชื่อต่าง ๆ กัน แต่ในรายละเอียดของวิชาจะเป็นลักษณะของงานวิจัย โดยมีอาจารย์ในภาควิชาที่รับผิดชอบใน

สาขาวิชาต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาการทำวิจัยของนักศึกษา รวมทั้งมีการเชิญอาจารย์จากสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นที่ปรึกษาร่วมด้วยตามความเหมาะสมในกรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษาในสาขามีจำนวนไม่เพียงพอ ในเนื้อหาหรือวิธีการวิจัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาอื่น ๆ เป็นต้น ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงสังเกตเห็นว่า คณะอาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ เกิดการตื่นตัวสนใจและทำการวิจัย พัฒนางานวิจัยของตน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและทำหน้าที่ที่ปรึกษา เป็นที่พึ่งของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง เกิดบรรยากาศทางวิชาการ อันเนื่องมาจากกิจกรรมการศึกษาภาคินพนธ์ของนักศึกษาดังกล่าว

ค. การเป็นวิทยากร เพื่อให้การอบรม ถ่ายทอดความรู้แก่บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งการให้การอบรม สัมมนา เพื่อทำผลงานเข้าสู่ตำแหน่งของข้าราชการต่าง ๆ ในชุมชน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ทำให้คณะอาจารย์เกิดการตื่นตัว สืบเสาะหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ นำเชื่อก็คือ วิธีการหนึ่งคือการทำวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ตามที่ต้องการ รวมไปถึงการนำผลงานวิจัยไปนำเสนอในที่ต่าง ๆ เช่น โครงการอีสานเขียว ที่ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อนพัฒนาท้องถิ่น

ดังนั้นกิจกรรมทางวิชาการ ที่ส่งเสริมต่อการทำวิจัยในวิทยาลัยครูสุรินทร์ จึงมีมากมายหลากหลายผสมผสานไปกับการเรียนการสอน และการบริการชุมชน มากบ้างน้อยบ้างตามกาลเวลาอันควร และผู้รับผิดชอบดำเนินการ อย่่างไรก็ตามยังสังเกตเห็นว่า กิจกรรมทางวิชาการยังไม่ได้รับความเอาใจใส่ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวาง แพร่หลายอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยสถาบันหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในสถาบัน ผลก็คือกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงมีแนวโน้มที่จะจำกัดในวงแคบลง ๆ จนเหลืออยู่ในกลุ่มสนใจเล็ก ๆ หรือเป็นความสนใจส่วนบุคคล ดังเช่น กิจกรรมเสวนาทางวิชาการในอดีตที่เคยเป็นที่รู้จักและเกิดประโยชน์อย่างมากจากการสอบถามพบว่า ในปัจจุบันกิจกรรมดังกล่าวไม่เคยจัดในรอบปีที่ผ่านมาเลย

(2) การสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ

การสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูสุรินทร์ จากข้อมูลจากผู้วิจัยได้รับโดยการตอบแบบสอบถามและตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะอาจารย์ที่ทำการวิจัย ประกอบการสังเกตการให้บริการด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูสุรินทร์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย พบว่า มีการสนับสนุนและให้บริการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) การให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในโครงการพัฒนาบุคลากร ทุนจากเงินบำรุงการศึกษา ทุนกรมการฝึกหัดครู และแหล่งทุนอื่น ๆ เช่น โครงการอีสานเขียว องค์การเอกชนโดยคณบดีวิจัยเป็นผู้ประสานงาน และดำเนินการ

(2) การอำนวยความสะดวกในการไปราชการเพื่อค้นคว้าหรือวิจัย รวมทั้งการเข้าร่วมอบรมสัมมนางานวิจัย การเพิ่มพูนความรู้ของการวิจัยจากวิทยากรที่เชิญมาและ/หรือการจัดสัมมนาเชิงวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยต่าง ๆ

(3) การเปิดโอกาสให้ดำเนินการ/ร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยสถาบันในด้านต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยด้านอื่น ๆ เช่น การวิจัยทางวัฒนธรรม เป็นต้น

(4) การนำเสนอผลงานวิจัย และ/หรือเข้าร่วมประชุมเสนอผลงานวิจัยในวาระและโอกาสต่าง ๆ การเป็นวิทยากรอบรมการวิจัย

(5) การใช้เครื่องมือ วัสดุ ครุภัณฑ์ ตลอดจนยานพาหนะและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ตามโอกาสจะอำนวยความสะดวกที่วิทยาลัยมีอยู่

(3) การนำผลวิจัยไปใช้ในการเรียน การบริการชุมชนและการอ้างอิงต่าง ๆ

สำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน การบริการชุมชน และการอ้างอิงต่าง ๆ ผู้วิจัยพบจากแบบสอบถามว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่เคยนำผลวิจัยไปใช้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวอยู่มากพอควรในวาระและโอกาสต่าง ๆ กัน และจากการสัมภาษณ์นักศึกษา ทั้งที่เป็นนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรีและนักศึกษาตามโครงการการศึกษาบุคลากรประจำการที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ ครู อาจารย์ นายอำเภอ และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางวิชาการ ปรากฏข้อมูลสอดคล้องกันว่า การนำผลวิจัยไปใช้เป็นผลต่อครุทธา บารมี เกิดความน่าเชื่อถือ แก่ผู้ที่มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความร้กับคณาจารย์ที่นำผลการวิจัยไปใช้อ้างอิงเป็นอย่างยิ่ง

1.3 การสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนข้อมูลเพื่อการวิจัย การสนับสนุนทุนเพื่อการวิจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ การให้ความช่วยเหลือโดยผู้เชี่ยวชาญ องค์กร และ/หรือผู้ช่วยวิจัย

(1) การสนับสนุนข้อมูลเพื่อการวิจัย

วิทยาลัยครูสุรินทร์ มีการสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านของข้อมูล เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในรูปของ ตำรา เอกสารทั่วไป งานวิจัย วิทยานิพนธ์ โดยวิทยานิพนธ์และงานวิจัยมีการเก็บรวบรวมไว้เป็นการเฉพาะในห้องสมุดวิชาการของห้องสมุดวิทยาลัย ซึ่งในปัจจุบันมีลักษณะเป็นศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ที่มีทั้งเอกสาร เครื่องเล่นวีดีโอ และโทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง ผู้วิจัยสังเกตพบว่าผู้ใช้บริการน้อยมาก และขาดการเอาใจใส่ดูแลอย่างเป็นระบบจากฝ่ายหอสมุด คณะจารย์กลุ่มหนึ่งให้ความเห็นความสอดคล้องกันว่า ปัจจุบันดูจะไม่เป็นที่โรฐานเพียงพอที่จะเข้าไปศึกษาและทำงานวิจัย เหมือนแต่ครั้งในอดีต เพราะไม่มีลักษณะเป็นการส่วนตัว เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าไปใช้อย่างอิสระเสรี เกิดเสียงดังรบกวน และขาดการเอาใจใส่ดูแลอย่างมีระบบ จนทำให้เอกสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่ดี มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าสูญหายเป็นอันมาก นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา และคณะจารย์ที่ทำกรวิจัยพบว่า ยังไม่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อสนับสนุนในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการวิจัย คณะจารย์ผู้ทำการวิจัยจึงต้องขวนขวายหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ในส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านข้อมูลและระบบการสืบค้นดังกล่าว

(2) ทุนการวิจัย

วิทยาลัยครูสุรินทร์สนับสนุนทุนเพื่อการวิจัยโดยอาจจำแนกตามแหล่งเงินทุนที่ได้รับ เป็นทุนภายในจากเงินบำรุงการศึกษาของนักศึกษา และทุนภายนอกจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และจากแหล่งทุนอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับทุนวิจัย ตรวจสอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิจัยและหัวหน้าศูนย์วิจัย พบว่า ทุกวิจัยได้มาจากแหล่งสำคัญดังนี้

ก. แหล่งทุนภายใน เป็นเงินบำรุงการศึกษา ที่ได้จากการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา ทั้งภาคปกติ และ กศ.บป. นำมาจัดสรรเพื่อสนับสนุนการวิจัยภายในวิทยาลัยส่วนหนึ่ง ซึ่งมีอัตราการเพิ่มงบประมาณเกือบทุกปี และมีผลงานเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกัน โดยแบ่งดำเนินการใน 2 ลักษณะคือ

(1) ทุนวิจัยที่ดำเนินการโดยศูนย์วิจัย ซึ่งจะกำหนดเกณฑ์และประกาศให้ผู้สนใจ สมัครและเสนอโครงการวิจัยทุกปี เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรทุนให้ทุนละ ระหว่าง 15,000-20,000 บาท เท่าที่ผ่านมาสังเกตพบว่า มีแนวโน้มว่าทุกเรื่องที่เสนอขอรับทุนอุดหนุนจะได้รับทุนวิจัยแทบทุกเรื่อง ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์

หัวหน้าศูนย์วิจัยพบว่า ในอดีตเคยมีการพิจารณาในรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงร่างการวิจัย แต่ได้รับการต่อต้านค่อนข้างรุนแรง จนปรากฏเป็นแนวโน้มดังกล่าว

(2) ศูนย์วิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาสถาบัน

(TRED มีรายละเอียดในภาคผนวก) ซึ่งสำนักวางแผนและพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการ หัวหน้าสำนักแผนและพัฒนา กล่าวว่า โครงการนี้ในอดีต สนับสนุนให้ทุนเพื่อจัดทำเอกสาร ตำรา และเริ่มให้มีการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการศึกษาวิจัยในหัวข้อที่คณาจารย์สนใจ ในวงเงินทุนละ 8,000 บาท เพียงเสนอเรื่องที่สนใจ เพื่อทราบโดยไม่ต้องเขียนโครงการวิจัย จากการศึกษาหัวข้อที่เสนอขอการสนับสนุนพบว่า โดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและพบเสมอว่า หัวข้อที่ศึกษาจะซ้ำซ้อนกับโครงการวิจัยที่ขอทุนจากศูนย์วิจัย และจากทุนกรม โดยที่ยังไม่มีแนวทางหรือมาตรการใด ๆ ประสานงานร่วมกันที่จะขจัดความซ้ำซ้อนดังกล่าว เพื่อเปิดโอกาสให้นักวิจัยคนใหม่ ๆ ได้เริ่มต้นทำงาน โดยขอทุนจากโครงการพัฒนาสถาบัน เพื่อทำวิจัย ให้เกิดผลผลิตภาพการวิจัยมากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ จึงมีลักษณะของการสมทบทุนที่ได้รับจากแหล่งทุนอื่น ๆ

ข. แหล่งทุนภายนอก ได้แก่

(1) เงินงบประมาณแผ่นดิน เป็นทุนที่กรมการฝึกหัดครูจัดสรรให้ทุกปี โดยการเสนอโครงการวิจัย ผ่านศูนย์วิจัย สหวิทยาลัย เพื่อให้กรมพิจารณาตามกรอบแผนงานวิจัยระดับอุดมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ จากการวิเคราะห์เอกสารที่เป็นโครงร่างการวิจัย พบว่าคณาจารย์ผู้ขอทุนดังกล่าวนี้เสนอขอตามความสนใจส่วนบุคคล โดยไม่พิจารณาถึงกรอบแผนงานในระดับสหวิทยาลัย และกรมแต่อย่างใด ในอดีตที่ผ่านมา มักจะได้รับทุนสนับสนุนแทบทุกโครงการ แม้บางเรื่องจะไม่สอดคล้องกับกรอบแผนงานแต่ประการใด

(2) ทุนจากแหล่งทุนอื่น ๆ ภายนอกวิทยาลัย ซึ่งมีทุนวิจัยใน 2 ลักษณะ คือ ทุนวิจัยจากองค์กรเอกชน ซึ่งคณาจารย์ที่เคยได้รับทุนให้ทัศนะว่า จะได้รับความสะดวกรวดเร็ว มีเงินทุนอย่างเพียงพอ แต่ผู้วิจัยต้องเป็นที่ยอมรับในความสามารถและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 5-7 คน และทุนวิจัยตามโครงการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความต้องการให้ทำวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ เช่น โครงการอีสานเขียว ทุนวิจัยของคุรุสภา ทุนวิจัยของมูลนิธิฟูไลบรท์ และอื่น ๆ

จากแหล่งเงินทุนที่มีอยู่อย่างมากมาย หลากหลายดังกล่าวจึง
สังเกตได้ว่า ผู้วิจัยที่เริ่มทำงานวิจัยในระยะต้นจะขอทุนจากโครงการพัฒนาบุคลากร (TRED)
และทุนวิจัยจากศูนย์วิจัยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้วิจัยระดับที่พอมีประสบการณ์บ้างจะขอทุนวิจัยจาก
กรมการฝึกหัดครูผ่านศูนย์วิจัย ส่วนผู้วิจัยที่มีประสบการณ์สูงจะอาศัยแหล่งทุนจากภายนอก ซึ่ง
มีความสะดวกในการเบิกจ่ายมากที่สุด ขณะที่เงินทุนจากขบ่ารุงการศึกษา อันเป็นทุนภายใน
เกิดปัญหาในการเบิกจ่าย ตามระเบียบทางราชการมากที่สุด ทำให้ไม่สะดวกในการทำวิจัย
นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์เอกสารโครงการวิจัยพบว่า มีผู้วิจัยบางคนที่ขอทุนจากทุกแหล่งโดย
ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการวิจัยเพียงเล็กน้อย เพื่อให้ได้รับทุนวิจัยมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมี
การเขียนค่าใช้จ่ายเกินจากความเป็นจริงค่อนข้างมากในการขอทุน ส่งผลต่อปัญหาในการ
พิจารณาตัดทอน และอนุมัติของคณะกรรมการพิจารณาให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย

ในด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินงานวิจัย เช่น ยานพาหนะ การเบิก-จ่าย การขออนุญาต เพื่อไปร่วมประชุมหรือ
เสนอผลงานวิจัยและอื่น ๆ ผู้วิจัยสัมภาษณ์คณาจารย์ผู้ทำการวิจัยประกอบการสังเกตพฤติกรรม
การทำงานของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ พบว่า วิทยาลัยให้การสนับสนุนตามปกติเท่าที่จะสามารถ
ทำได้ตามศักยภาพของวิทยาลัย แต่ผู้วิจัยจะต้องอาศัยความลุ่มนัยส่วนตัวที่ดีแก่ผู้เกี่ยวข้องที่
มีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ค่อนข้างสูงจึงจะได้รับการอำนวยความสะดวก และต้องดำเนินการ
ติดตามผลเองทั้งหมด ตลอดกระบวนการ ในบางกรณีอาจไม่ได้รับความสะดวก ล่าช้าในการ
สนับสนุน โดยมีสาเหตุสำคัญอันเนื่องมาจากปัญหาส่วนตัวระหว่างผู้วิจัยกับเจ้าหน้าที่ที่
เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ แต่ครั้งอดีต

ความช่วยเหลือจากองค์กรของวิทยาลัย อันได้แก่ ศูนย์วิจัยและ
บริการทางการศึกษา ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงโดยฝ่ายวิจัย จากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์
ในการวิจัยของสถาบันและภายนอกสถาบัน ตลอดจนผู้ช่วยวิจัย คณาจารย์ผู้ทำการวิจัยให้
ความเห็นสอดคล้องกันว่า ล้วนเป็นภาระที่ผู้วิจัยจะต้องอาศัยความลุ่มนัยเป็นการส่วนตัวเพื่อ
ดำเนินการขอความช่วยเหลือ วิทยาลัยมีบทบาทในเรื่องนี้น้อยมาก ผู้วิจัยจะรับผิดชอบดำเนินการ
ด้วยตนเองทั้งสิ้น ในการติดต่อขอความช่วยเหลือจากศูนย์วิจัย จากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ
และอาศัยนักศึกษาที่มีความรู้ และทักษะทางการวิจัยในการเป็นผู้ช่วยวิจัย โดยมีค่าตอบแทน
ที่อาจเป็นส่วนหนึ่งของทุนวิจัยที่ได้รับ

1.4 การเผยแพร่ผลงานวิจัย จากการค้นคว้าพบว่า วิทยาลัยครูสุรินทร์ เผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ คือ การจัดทำเอกสารสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัย การเผยแพร่ในรูปแบบการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

ในส่วนการเผยแพร่ผลงานวิจัยของคณาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ที่ หมายถึงงานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จแล้วจะจัดทำเป็นรายงานการวิจัย เป็นรูปเล่มเพื่อส่งให้แก่แหล่งทุนที่สนับสนุนการทำวิจัยเป็นส่วนใหญ่ และจากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัยฯ อดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยและคณาจารย์ผู้ทำการวิจัย พบว่า ทั้งสามกลุ่มต่างเห็นสอดคล้องกันว่าหลังจากการจัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัยส่งให้แหล่งทุนแล้ว การสรุปผลการวิจัย บทความย่อ หรือ บทความ เพื่อเผยแพร่ในวารสารและสื่อต่าง ๆ ยังมีผู้วิจัยทำกันไม่มากนัก แม้ว่าจะมีผลงานวิจัยปรากฏจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี ดังนั้นการเผยแพร่งานวิจัยจึงรับรู้กันในกลุ่มคณาจารย์ที่ทำการวิจัย ในอดีตมีการจัดประชุมเพื่อเสนอผลงานในแต่ละปีเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย แต่ในปัจจุบันไม่ปรากฏกิจกรรมดังกล่าว การเผยแพร่ผลงานวิจัยจึงมักพบในรูปแบบของการนำผลงานไปใช้เพื่อการฝึกอบรมเมื่อได้รับเชิญเป็นวิทยากร การใช้ประกอบการเรียนการสอนนักศึกษา อยู่บ้าง สาเหตุสำคัญที่ทำให้การเผยแพร่ผลงานวิจัยอยู่ในวงแคบก็คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถทำหน้าที่เผยแพร่ผลงานวิจัยเป็นการเฉพาะในฝ่ายวิจัยและเผยแพร่ของศูนย์วิจัยฯ โดยที่คณาจารย์แต่ละท่านจะมีภารกิจพิเศษอื่น ๆ ที่จะทำให้หน้าที่ในสถาบันเป็นอันมากจนไม่สามารถรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้คณาจารย์ที่ทำการวิจัยบางท่านมีเวลาทำงานวิจัยค่อนข้างจำกัดส่งผลให้ขาดความมั่นใจในคุณภาพของผลงานวิจัยของตน ผลงานวิจัยจึงมักจะไม่มีการเผยแพร่สู่สาธารณชน

1.5 การพัฒนาทักษะ กระตุ้น และเสริมแรง (reinforcement) พบว่า วิทยาลัยครูสุรินทร์ได้ดำเนินการในลักษณะการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนทักษะการวิจัย เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรม ศึกษาดูงานและอื่น ๆ ส่วนการจัดแข่งขันและตอบแทนด้วยรางวัลต่าง ๆ การให้เกียรติ ยกย่อง กล่าวถึงผู้มีผลงานวิจัยและผลงานวิจัยในโอกาสต่าง ๆ เช่น การประชุมประจำเดือน เป็นต้น มีน้อยมาก

กิจกรรมเพิ่มพูนทักษะการวิจัยที่วิทยาลัยครูสุรินทร์ดำเนินการในโอกาสต่าง ๆ จากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม โดยตรวจสอบกับการให้สัมภาษณ์ของคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยกลุ่มหนึ่ง และการสังเกตของผู้วิจัยในกิจกรรมต่าง ๆ พบว่า มีการพัฒนาทักษะการ

วิจัยในลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

ก. การจัดประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยแก่ผู้สนใจในระดับและสาขาต่าง ๆ โดยเน้นการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยได้ด้วยตนเอง รวมทั้งการเชิญวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและการสนับสนุนการฝึกทักษะ โดยการส่งไปฝึกอบรมการวิจัยเฉพาะเรื่อง

ข. การพัฒนาทักษะโดยการร่วมวิจัยเป็นทีมหรือคณะวิจัยเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการดำเนินงานวิจัย และสร้างความมั่นใจแก่ผู้วิจัยที่มีประสบการณ์น้อยและขาดความมั่นใจ

ค. การจัดกิจกรรมเสริมทักษะการวิจัย เช่น การอบรมการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย การจัดอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ของนักศึกษา รวมไปถึงการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ที่มีแนวโน้มว่าจะมากขึ้น

ง. การจัดเสนอผลงานวิจัย และการจัดเสวนาทางวิชาการ ซึ่งมี การดำเนินการค่อนข้างมากในอดีต แต่ในปัจจุบันขาดช่วงการดำเนินการไปนานพอสมควร

ในส่วนของการกระตุ้นและเสริมแรง คณะอาจารย์ผู้ทำการวิจัยให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาวิธีการทางงบประมาณ คือ การให้ทุนวิจัยเป็นการกระตุ้นที่สำคัญ มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนเพื่อขอทุนวิจัย อำนวยความสะดวกในการส่งผลงานวิจัย การให้บริการด้านเอกสารการพิมพ์ ตลอดจนให้การแนะนำกระตุ้นให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อการทำผลงานทางวิชาการ อย่างไรก็ตามในด้านของการเสริมแรง วิทยาลัยยังมีบทบาทน้อยมาก ดังจะพบว่า ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องแทบจะไม่กล่าวถึงงานวิจัยในการประชุมให้รับรู้ร่วมกัน การเน้นย้ำภารกิจวิจัย การให้เกียรติ ยกย่อง กล่าวถึงผู้มีผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับของวงการภายนอกวิทยาลัยมีค่อนข้างน้อย การแข่งขัน คัดเลือกผลงานวิจัย หรือมีผลตอบแทนกรณีพิเศษไม่ปรากฏอย่างชัดเจนแต่ประการใด แม้งานวิจัยสถาบันก็ให้ความสนใจและนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงหน่วยงานไม่มากนัก

นอกเหนือจากสภาพของสถาบันในด้านต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอมาแล้วทั้งหมด ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารและอดีตผู้บริหารศูนย์วิจัย ตลอดจนคณะอาจารย์ที่ทำการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และ/หรืออาจารย์พิเศษ ปรากฏข้อมูลสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารสถาบัน นับเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดบรรยากาศและผลงานวิจัยของสถาบัน

ผู้บริหารสถาบันในทัศนะของผู้เกี่ยวข้องข้างต้น ได้แก่ อธิการวิทยาลัยครูสุรินทร์ ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน แต่ละท่านมีลักษณะการทำงาน บุคลิกภาพ และความสนใจเฉพาะในเรื่องต่าง ๆ ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวิจัยของสถาบัน อธิการแต่ละท่านจะให้ความสำคัญ และมีบทบาทต่องานวิจัยในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังจะพบว่า อธิการท่านหนึ่งให้การสนับสนุนงานวิจัยโดยริเริ่มนำเอาเงิน บำรุงการศึกษามาใช้เพื่อสนับสนุนการวิจัยในลักษณะของทุนวิจัยเป็นครั้งแรก หรืออธิการอีกท่านหนึ่งได้นำเอารูปแบบการพัฒนาสถาบันมาเริ่มดำเนินการ มีการนำเอาผลงานวิจัยและการศึกษาดูงานต่าง ๆ มาใช้ส่งเสริมให้เกิดพื้นฐานทางวิชาการและการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ในสถาบัน ตลอดจนการนำเอาเทคนิคการวิจัยรูปแบบต่าง ๆ มาเผยแพร่ และลงมือทำร่วมกับคณาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่สนใจ เช่น การวิจัยเชิงคุณลักษณะ การวิจัยและพัฒนาด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่น บทบาทของอธิการในฐานะผู้บริหารสูงสุดของสถาบันที่ให้ความสนใจต่องานวิจัย ร่วมปฏิบัติงานวิจัย ให้การสนับสนุน และนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถาบันล้วนก่อให้เกิดการตื่นตัวในการทำงานวิจัยในสถาบันเป็นอย่างสูง อันเป็นผลให้เกิดผลงานวิจัยหรือผลิตภัณฑ์การวิจัยในวิทยาลัยครูสุรินทร์ เป็นอันมาก

2. ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารงาน

ในส่วนของกระบวนการบริหารงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนงานวิจัย การจัดองค์กรการวิจัย การบริหารงานบุคลากรการวิจัย การอำนวยความสะดวกการวิจัย และการควบคุมงานวิจัย

2.1 การวางแผนงานวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาถึงการเตรียมการก่อนวางแผน การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการปรับแผน และการจัดทำแผนใหม่

ในขั้นการเตรียมการก่อนวางแผน วิทยาลัยครูสุรินทร์โดยคณบดีวิจัยและบริการการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการบริหารงานวิจัย อาศัยกรอบทิศทางการวิจัยจากส่วนกลางที่ได้ดำเนินการผ่านสททวิทยาลัย ระเบียบ กฎเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติมาในอดีตที่ปรับปรุงจากข้อกำหนดที่หน่วยงานในส่วนกลางใช้ยึดถือปฏิบัติมาเป็นแนวทางในการเตรียมการเพื่อการดำเนินงานวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ โดยการจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นแนวทางกว้าง ๆ ประกาศแก่ผู้สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการเสนอโครงการวิจัยรับทุนวิจัยในแต่ละปี อย่างไรก็ดีตามเมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างโครงการวิจัย

กับกรอบทิศทางการวิจัยที่กำหนดไว้เป็นแนวทาง พบว่ามีความสอดคล้องกันไม่มากนัก จึงอาจเป็นไปได้ว่า คณะจารย์ผู้ทำการวิจัยเสนอโครงการวิจัยตามความสนใจส่วนบุคคลมากกว่า จะคำนึงถึงทิศทางที่กำหนดไว้ในกรอบและเป็นที่น่าสังเกตว่า ในระดับวิทยาลัยไม่ปรากฏนโยบายและเป้าหมายการวิจัยของสถาบันที่เป็นลายลักษณ์อักษรให้บริบูรณ์ร่วมกัน ทิศทางในการดำเนินงานวิจัยในวิทยาลัยศรีนครินทร์ พบว่า ได้ดำเนินไปตามความต้องการ ความสนใจของแต่ละบุคคล โดยส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติงานวิจัยที่มีการส่งเสริมตามโครงการพัฒนาสถาบันเพื่อท้องถิ่นในอดีต

ในส่วนของการวางแผนงานวิจัย ยังไม่มีการกำหนดวิธีการขั้นตอนการดำเนินงานวางแผนอย่างชัดเจน มีลักษณะเป็นเพียงแนวทางอย่างกว้าง ๆ โดยอาศัยกรอบทิศทางการวิจัยจากส่วนกลางเป็นหลักในการจัดทำโครงการต่อสถาบันเพื่อชุมชนวิจัย และพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในรูปของทุนวิจัย ซึ่งในบางปีได้มีการดำเนินงานวิจัยสถาบันตามความต้องการของวิทยาลัย นอกเหนือจากการวิจัยส่วนบุคคลที่ดำเนินการตามปกติ ที่ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หรือปัญหาในท้องถิ่นด้านต่าง ๆ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติของคณาจารย์ที่ปรากฏให้เห็นจึงมีลักษณะของการประกาศกฎเกณฑ์เกี่ยวกับทุนวิจัย สำหรับคณาจารย์ทั่วไปความสนใจส่วนบุคคล โดยมีแนวทางในเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ และทุนเพื่อการวิจัยสถาบันในบางปีที่วิทยาลัยมีความต้องการศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งมีการหาผู้วิจัยมาช่วยทำการวิจัยเป็นคณะผู้วิจัยในลุ่มของคณาจารย์ นอกจากนี้ยังมีทุนในส่วนโครงการพัฒนาสถาบัน (TRED) โดยสำนักวางแผนและพัฒนา ในส่วนของคณาจารย์การเสนอโครงการวิจัย ตามหลักเกณฑ์ที่ได้ประกาศไว้ โดยส่วนใหญ่จะได้รับการอุดหนุนแทบทุกเรื่อง มากน้อยกันไปหรือบางปีใช้วิธีการเฉลี่ยทุนวิจัย จากการสังเกตการพิจารณาเพื่ออนุมัติทุนวิจัยพบว่า ไม่สามารถพิจารณาสิทธิลงในรายละเอียดมากนัก เนื่องจากเคยมีแรงต่อต้านจากผู้วิจัยที่ไม่ได้รับการพิจารณาให้ทุนอุดหนุนในอดีตว่าเป็นการก้าวร้าวทางวิชาการ และกรรมการที่พิจารณามีคุณสมบัติไม่เหมาะสม อดีตหัวหน้าคณาจารย์และผู้บริหารให้สัมภาษณ์ว่า การทำสัญญาเพื่อรับทุนวิจัย มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานวิจัย และประเมินผลงานวิจัยบ้างในอดีต แต่มีการยืดหยุ่นค่อนข้างมาก โดยมีลักษณะของการเร่งรัดให้เป็นไปได้ตามกำหนดเวลาในสัญญา มากกว่าจะมีการติดตามเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ หรือตรวจสอบเพื่อปรับปรุงการทำวิจัย สักวันในกรณีที่ได้รับการร้องขอจากผู้วิจัยเป็นรายกรณีไป

ในส่วนของการปรับแผนและการจัดทำแผนใหม่ พบว่า มีการปรับปรุงการดำเนินงานวิจัยโดยมีกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา เพื่อปรับปรุงแก้ไขกันเป็นครั้งคราวไปในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดสรรทุนวิจัย การประเมินและพิจารณาโครงการวิจัยเพื่อขอทุนการบริหารงบประมาณ และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่ามีเอกสารที่มีการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปี รายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ที่ควรแจ้งให้คณาจารย์ทราบ โดยศูนย์วิจัยเป็นผู้ประมวล แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มีลักษณะของการยุติปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้ามากกว่าจะแก้ไขปัญหาและปรับปรุงแผนงานในระยะยาว จากการสังเกตและสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิจัยพบข้อมูลสอดคล้องกันว่า ไม่มีการนำไปใช้ปรับปรุงการจัดทำแผนให้ชัดเจนในปีต่อ ๆ ไป วงจรของแผนงานวิจัยจึงมีสภาพไม่แตกต่างกัน ในแต่ละปีที่อาศัยแนวทางจากกรอบทิศทางการวิจัยจากส่วนกลาง จัดทำแผนงานโครงการที่จะสนับสนุนทุนวิจัยตามความสนใจส่วนบุคคลของคณาจารย์ผู้ทำการวิจัย และของสถาบันในบางปี ให้อิสระในการดำเนินงานวิจัย และดำเนินการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงานวิจัยของสถาบันโดยส่วนรวม

2.2 การจัดการองค์การวิจัย   ในส่วนนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์การการวิจัย การจัดสายการบังคับบัญชาบุคลากร การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงาน

วิทยาลัยครูสุรินทร์ได้จัดตั้งองค์การรับผิดชอบการวิจัยโดยตรง ได้แก่ ศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2526 ใช้ชื่อว่า "ศูนย์วิจัยและพัฒนา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา โพนธิวัฒน์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์คนแรก ต่อมาได้รวมเข้าเป็นแผนกหนึ่งของสำนักวางแผนและพัฒนา โดยมี อาจารย์ กรรณิการ์ จินากุล ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนัก

ในปี พ.ศ. 2528 เมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ตาม มาตรา 7 และ 8 แห่งพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานในวิทยาลัยครูใหม่ โดยมุ่งเน้นว่า วิทยาลัยครูเป็นสถานบันอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานทางด้านการวิจัยรองรับ จึงแยกงานวิจัยออกจากสำนักวางแผนและพัฒนา จัดตั้งเป็นศูนย์ชื่อ "ศูนย์ฝึกอบรมและบริการชุมชน" โดยมี อาจารย์ บุญยั้ง หมั่นดี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 มีการปรับปรุงโครงสร้าง โดยยุบศูนย์ฝึกอบรมและบริการชุมชน และตั้งศูนย์

วิจัยและบริการการศึกษาเทียบเท่าคณะวิชา โดยมีศูนย์ฝึกอบรมและบริการชุมชนเป็นฝ่ายหนึ่งของศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์คนแรก ต่อมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริพร หงส์พันธ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ในปี พ.ศ.2531 และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน กลับมาดำรงตำแหน่งอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ.2535 จนถึงปัจจุบัน (ศูนย์วิจัยและบริการการศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์. 2532)

ภารกิจของศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ มีภารกิจหลัก 5 ประการ คือ

1. จัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยและให้บริการทางวิชาการโดย
  - 1.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา ที่เปิดสอนในวิทยาลัยครูและงานบริการทางวิชาการที่ดำเนินการมาแล้ว
  - 1.2 ศึกษาความต้องการทางการศึกษาของชุมชน แล้วนำมาวิเคราะห์จัดระบบเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการศึกษาของวิทยาลัย
  - 1.3 จัดแนะนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของวิทยาลัยให้พร้อมที่จะนำมาใช้ได้ทันที
2. ทำการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยให้สอดคล้องตามความต้องการของหน่วยงานหรือท้องถิ่นและตรงกับความสนใจของบุคคลทั่ว ๆ ไป
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยโดยการให้คำปรึกษา เผยแพร่ความรู้ วิชาการด้านการวิจัย รวมทั้งประสานงานเรื่องทุนวิจัยต่าง ๆ สำหรับคณาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ
4. ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อฝึกอบรมหรือประสานงานการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรของวิทยาลัยครู และบุคลากรของหน่วยงานภายนอก รวมถึงบุคคลทั่วไป
5. ประสานงานและดำเนินโครงการพิเศษต่าง ๆ รวมทั้งประเมินผลงานโครงการต่าง ๆ ที่ศูนย์วิจัยรับผิดชอบ

ในส่วนของรูปแบบโครงสร้างของศูนย์วิจัยที่พบจากเอกสารและการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัยจึงมีการจัดแบบสายบังคับบัญชา และที่ปรึกษา (Line and Staff Organization) โดยการดูแลบังคับบัญชาจากรองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา และรองอธิการฝ่ายกิจการพิเศษในบางเรื่อง ซึ่งยังไม่มีกำหนดขอบเขตของการบังคับบัญชาอย่าง

ชัดเจน ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการมีคณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการเฉพาะกิจ ที่ตั้งขึ้นเป็นครั้งคราวในภารกิจพิเศษต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพบจากการปฏิบัติงานของศูนย์วิจัยว่า ดำเนินการในลักษณะของคณะกรรมการเฉพาะกิจในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ โดยหัวหน้าศูนย์วิจัยฯ ให้เหตุผลว่า เนื่องจากการขาดแคลนบุคลากรและเจ้าหน้าที่เฉพาะในแต่ละฝ่ายตามโครงสร้างองค์การ ทั้งยังเป็นการลดแรงกดดันให้แก่ผู้รับผิดชอบงานในด้านนั้น ๆ ที่จะต้องเผชิญกับปัญหาอันเกิดจากความไม่พอใจของผู้รับบริการจากศูนย์วิจัย อันเนื่องมาจากผลที่จะได้รับไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ดังเช่น กรณีการพิจารณาทุนวิจัย การขอรับบริการด้านต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้จากการที่ศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา มีรองอธิการทั้ง 2 คน รับผิดชอบดูแล โดยเป็นผลจากการที่สภาการฝึกหัดครูได้กำหนดตำแหน่งรองอธิการฝ่ายกิจการพิเศษเพิ่มเติม ในทุกวิทยาลัยครูและให้อธิการมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร ในการกำหนดสายการบังคับบัญชาที่ให้อธิการฝ่ายกิจการพิเศษมีส่วนร่วมในภารกิจการวิจัยดังกล่าว รองอธิการทั้งสองฝ่าย ตลอดจนหัวหน้าศูนย์วิจัยให้ความเห็นในการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยอย่างสอดคล้องกันว่า การแบ่งสายงานดังกล่าวก่อให้เกิดการสับสนในบทบาทของรองอธิการทั้งสองฝ่ายในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับศูนย์วิจัย เนื่องจากไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ รองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนาจะดูแลรับผิดชอบเป็นส่วนใหญ่ ตามโครงสร้างเดิมที่เคยปฏิบัติกันมา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตพบว่า บุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ มีจำนวนค่อนข้างจำกัด จากการตรวจสอบจากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัยฯ และอดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยฯ พบว่า ปัญหาในการที่จะสรรหาบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มาร่วมดำเนินการให้ครบทุกฝ่ายกระทำได้ยาก เนื่องจากข้าราชการพลเรือนมีจำนวนไม่เพียงพอ คณะอาจารย์จะมาช่วยงานในฝ่ายต่าง ๆ มีภาระการทำงานด้านอื่น ๆ ในสถาบันเป็นอันมาก จึงต้องอาศัยความใกล้ชิดส่วนตัวขอรับรองให้คณะอาจารย์บางคนที่มีความสามารถ ความสนใจ เสียสละเวลาบางส่วนมาร่วมดำเนินงาน และให้บริการด้านต่าง ๆ ในตำแหน่งสำคัญ ๆ บางตำแหน่งเท่านั้น นอกเหนือจากนั้นหัวหน้าศูนย์วิจัยรับผิดชอบดำเนินการประสานงานในรูปของคณะกรรมการเฉพาะกิจเป็นเรื่อง ๆ ไป เป็นส่วนใหญ่

การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นไปตามโครงสร้างของการแบ่งส่วนราชการที่กำหนดไว้ในเอกสาร มีการแบ่งสายการบังคับบัญชาชัดเจน หัวหน้าศูนย์วิจัยฯ ให้สัมภาษณ์โดยสอดคล้องกับการสังเกตของผู้วิจัยว่างานส่วนใหญ่ที่เป็นปฏิบัติเป็นการบริการการประสานงานที่มีมาก ปรากฏเด่นชัดคือ งานในฝ่ายวิจัยและเผยแพร่ แต่ยังมีปริมาณงานค่อนข้างน้อยในฝ่ายส่งเสริมและบริการการศึกษา ฝ่ายฝึกอบรมและฝ่ายโครงการพิเศษ ทั้งนี้คณะวิชาและภาควิชาไม่ได้แสดงบทบาทในฐานะองค์การวิจัยในระดับคณะวิชาและภาควิชาแต่อย่างใด แม้ว่าในอดีตจะเคยเปิดโอกาสให้คณะวิชาได้มีส่วนร่วมในฐานะองค์การย่อย (Sub-Agent) ของศูนย์วิจัยฯ แต่การดำเนินงานไม่ปรากฏผลดีเท่าที่ควร ขาดการเอาใจใส่ เป็นปัญหาและภาระแก่คณะวิชา จนต้องดึงงานกลับมาดำเนินการโดยศูนย์วิจัยฯ เช่นเดิม นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าบทบาทที่ชัดเจน คือ การวิจัย แต่บทบาทการบริการวิชาการยังเป็นบทบาทที่ไม่ชัดเจน และซ้ำซ้อนทั้งในฝ่ายส่งเสริมและบริการทางวิชาการและฝ่ายฝึกอบรม ไม่สามารถแบ่งได้เด่นชัด แต่ไม่เป็นปัญหาในการปฏิบัติมากนัก เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ดำเนินการร่วมกันในรูปคณะกรรมการอันเนื่องมาจากบุคลากรแต่ละฝ่ายมีไม่เพียงพอดังกล่าวในตอนต้น

2.3 การบริหารงานบุคลากรการวิจัย ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหาคณาจารย์ การพัฒนาบุคลากร และการบำรุงรักษาคณาจารย์

การได้มาซึ่งบุคลากรในศูนย์วิจัยฯ จากข้อมูลในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์อธิการและรองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา พบว่า ในส่วนของหัวหน้าศูนย์วิจัยฯ ได้มาจากการเลือกตั้งโดยคณาจารย์ ส่วนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าศูนย์ฯที่จะสรรหาผู้ร่วมงานในตำแหน่งต่าง ๆ มารับผิดชอบดำเนินงานตามความสมัครใจ โดยการแต่งตั้งของวิทยาลัย บุคลากรทุกฝ่ายทุกคนจึงเข้ามาทำงานโดยการชักชวนของหัวหน้าศูนย์วิจัยฯตามความสมัครใจ อาสาเข้ามาทำงาน ซึ่งต่างตระหนักในภารกิจของตน และของหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการ ในขณะที่เดียวกันเมื่อได้สัมภาษณ์คณาจารย์กลุ่มหนึ่งพบว่า การเลือกตั้งดังกล่าวก็ทำให้ได้ผู้บริหารศูนย์วิจัยฯ มาจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวและเคยร่วมงานใกล้ชิดกับอดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยฯ รวมทั้งผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ ก็อยู่ในกลุ่มเดิมๆ เกิดการรวมกันเป็นพรรคพวก เป็นกลุ่ม ทำให้บุคคลอื่นที่มีความสามารถ ขาดโอกาสที่จะเข้ามาร่วมงาน อันอาจเป็นผลให้ไม่สามารถให้บริการแก่บุคลากรทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเสมอ

ภาคกัน จนเกิดเป็นปัญหาความขัดแย้งได้ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า การได้มาซึ่งบุคลากรของศูนย์วิจัยฯ ทั้งหัวหน้าศูนย์ และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทุกสมัย ล้วนได้บุคลากรที่มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างดีในการดำเนินงาน โดยการเลือกตั้งที่ปราศจากผู้อื่นสมัครเข้าแข่งขันด้วย เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีความเห็นร่วมกันถึงความเหมาะสมในคุณสมบัติของผู้ที่เสนอตัวเพื่อการเลือกตั้ง

นอกเหนือจากหัวหน้าศูนย์วิจัยฯ ที่ได้มาจากการเลือกตั้ง และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ โดยการสรรหาของหัวหน้าศูนย์ฯ เพื่อแต่งตั้งโดยวิทยาลัยแล้ว จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัยฯ ถึงการสรรหาบุคลากรเพื่อมาร่วมดำเนินงานในศูนย์วิจัย พบว่าเนื่องจากภารกิจของคณาจารย์ที่มีมากมายหลายหน้าที่ทั้งทางด้านการสอน งานบริหาร และงานธุรการด้านต่าง ๆ และบุคลากรที่เป็นข้าราชการพลเรือนที่จะทำหน้าที่โดยตรงมีจำนวนไม่เพียงพอ อาจารย์แต่ละท่านจึงทำงานหลายหน้าที่นอกเหนือจากภารกิจของอาจารย์โดยตรง ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนบุคลากรในการทำงานหลาย ๆ ฝ่ายในศูนย์วิจัยฯ ส่งผลต่อการบริหารและการบริการแก่ผู้วิจัย การดำเนินงานโดยทั่วไป จึงต้องอาศัยการทำงานในรูปของคณะกรรมการเฉพาะกิจเป็นเรื่อง ๆ ไป เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรดังกล่าว โดยการแต่งตั้งเป็นเรื่อง ๆ จากบุคลากรหลักที่ทำงานประจำอยู่ในศูนย์ฯ เป็นเจ้าของเรื่องและบุคคลอื่นที่มีความสามารถเหมาะสมกับงานที่จะทำร่วมกันเป็นกรรมการ เพื่อพิจารณาดำเนินการ

ในการพัฒนาบุคลากรทั้งที่เป็นบุคลากรภายในศูนย์วิจัยฯ และบุคลากรผู้ทำวิจัย ได้มีวิธีการพัฒนาหลายประการ หัวหน้าศูนย์วิจัยฯ และคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยกล่าวสอดคล้องกันว่าจะเป็นในรูปของการสนับสนุนในการศึกษา จัดอบรมความรู้ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และที่สำคัญคือการทำทุนวิจัยเพื่อพัฒนา เอกสาร ตำรา และงานวิจัย ตามโครงการพัฒนาสถาบัน (TRED) และทุนวิจัยจากศูนย์วิจัยฯ โดยตรง นอกจากนี้ยังมีการทำงานวิจัยเป็นทีมหรือคณะวิจัย สำหรับการวิจัยสถาบันที่วิทยาลัยต้องการหรือตามความสนใจร่วมกันของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยขอรับสังเกตบางประการ และตรวจสอบโดยการสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัยพบว่า ช่วยให้เกิดการพัฒนาและความมั่นใจแก่ผู้วิจัยคนใหม่ ๆ ที่มาร่วมงานในคณะวิจัย โดยมีแรงจูงใจในด้านทุนวิจัย ความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการ และการยอมรับในหมู่ผู้วิจัย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ในการบำรุงรักษาบุคลากรการวิจัย เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์คณาจารย์ ที่ทำการวิจัยพบว่า วิทยาลัยโดยคณาจารย์ยังแสดงบทบาทในด้านนี้ค่อนข้างน้อย นอกเหนือจากการใช้วิธีการทางงบประมาณโดยการให้ทุนวิจัย ความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการ และการยอมรับในหมู่ผู้วิจัยเองแล้ว วิทยาลัยยังไม่ได้แสดงบทบาทอย่างเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นการยกย่อง ยอมรับในส่วนรวม การให้รางวัลเป็นผลตอบแทนความสามารถ หรือการนำเอาผลงานไปใช้ร่วมพิจารณาความดีความชอบพิเศษ ความพึงพอใจและการดำรงสภาพของบุคลากรการวิจัยของผู้ทำวิจัย ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่เป็นทุนวิจัย ความสนใจส่วนตัวในเรื่องที่จะศึกษาวิจัยเพื่อขยายฐานความรู้ในตำแหน่งทางวิชาการ การยอมรับในหมู่ผู้วิจัย ความเป็นอิสระที่ไม่ต้องเกี่ยวกับฝ่ายบริหารหรือเกี่ยวข้องน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น อันอาจกล่าวได้ว่า ผู้วิจัยบำรุงรักษาตัวเอง มากกว่าวิทยาลัยจะทำหน้าที่บำรุงรักษาบุคลากรการวิจัยดังกล่าว

2.4 การอำนาจการการวิจัย ในส่วนนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจสั่งการ การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การจูงใจ และการเสริมสร้างความเป็นผู้นำเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยสอบถามการตัดสินใจสั่งการจากหัวหน้าคณาจารย์ฯ ประกอบการสังเกตการดำเนินงานของคณาจารย์ฯ พบว่า จะใช้วิธีการพิจารณา และตัดสินใจในรูปของ "คณะกรรมการเฉพาะกิจ" ที่ประกอบด้วยรองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา หรือรองอธิการฝ่ายกิจการพิเศษ ตามความเหมาะสมเป็นประธาน และบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่คณาจารย์ฯ เสนอแต่งตั้งและทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการนำเสนอข้อมูล กำหนดเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาขั้นต้น เพื่อหาข้อสรุปเป็นมติของคณะกรรมการ จากนั้นจึงนำเสนอให้อธิการ ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดตัดสินใจสั่งการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบกับการบริหารงานในหน่วยงานอื่น ๆ ของวิทยาลัย เช่น การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสรรทุนวิจัย ส่วนในเรื่องการบริหารภายในคณาจารย์ฯ หัวหน้าคณาจารย์ฯ จะเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการผ่านฝ่ายเลขานุการ ภายในขอบเขตหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้

วิทยาลัยมอบหมายอำนาจหน้าที่ ให้คณาจารย์ฯรับผิดชอบมอบหมายตามสายงานการบังคับบัญชาที่กำหนดไว้ในแต่ละฝ่าย ตามเอกสารที่กำหนดไว้โดยดำเนินการ

ในขอบเขตที่กำหนดไว้อย่างอิสระพอสมควร ในความดูแลรับผิดชอบของรองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา และรองอธิการฝ่ายกิจการพิเศษ จากการสัมภาษณ์ของรองอธิการทั้งสองฝ่ายดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเกตการดำเนินงานประกอบพบว่า เนื่องจากไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่รองอธิการทั้งสองฝ่ายที่มีต่อศูนย์วิจัยอย่างชัดเจน ในหลาย ๆ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการเกิดการสับสนไม่แน่ใจในบทบาทของรองอธิการว่าฝ่ายใดเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ แต่โดยส่วนใหญ่รองอธิการฝ่ายวางแผนและพัฒนา จะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ นอกจากนี้คำสั่งของอธิการมอบให้รองฝ่ายกิจการพิเศษในบางกรณี ส่วนวิธีการที่ดำเนินการโดยทั่วไปคือ คณะกรรมการเฉพาะกิจเป็นส่วนใหญ่ในแทบทุกกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

วิทยาลัยโดยศูนย์วิจัยใช้วิธีการจูงใจ โดยการให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ปี 2521 ตามเอกสารรายงานการประชุมของศูนย์วิจัยฯ และมีการจัดตั้งแสดงผลงานวิจัย และเอกสารทางวิชาการในตู้แสดงผลงานบริเวณสำนักอธิการ สโมสรอาจารย์ จัดแหล่งรวบรวมผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นห้องเพื่อการศึกษาค้นคว้า ชื่อ ห้องสุนทรนิการ ในหอสมุดของวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ จัดให้มีการเสนอผลการวิจัย และ/หรือไปร่วมประชุมเสนอผลงานที่หน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นอยู่เสมอ ตลอดจนการอบรมสัมมนาต่าง ๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม คณะอาจารย์ที่ทำการวิจัยให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยพบว่า การเผยแพร่เกียรติคุณ ผู้วิจัยที่มีผลงานดีเด่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัย การนำผลการวิจัยเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาความดีความชอบในฐานะผลการปฏิบัติงานทางวิชาการ การเน้นย้ำความสำคัญต่อการวิจัยและการนำเอาผลวิจัยไปใช้ อันเป็นการบำรุงขวัญและก่อให้เกิดแรงจูงใจยังมีไม่มากนัก

การเสริมสร้างความเป็นผู้นำเพื่อการวิจัย นอกเหนือจากการสนับสนุนทางด้านทุนวิจัยแล้ว ข้อมูลจากแบบสอบถามประกอบการตรวจสอบโดยการสังเกตผู้วิจัย พบว่า ยังมีการส่งเสริมอย่างกว้างขวางให้อาจารย์ทำผลงาน เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ การไปเป็นวิทยากรในการอบรมงานวิจัยในลักษณะต่าง ๆ ของหน่วยงานทั่วไป ทำให้เกิดการตื่นตัวที่จะนำผลงานวิจัยของตนเองประกอบการใช้ในการเป็นวิทยากร การส่งเสริมให้ไปนำเสนอผลงานวิจัยตามสถาบันต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการอบรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เนืองมุ่งให้ผู้ไม่เคยทำวิจัยได้ดำเนินการวิจัยอย่างถูกต้อง และสร้างความมั่นใจยิ่งขึ้นในหลาย ๆ

ระดับ เช่น นักวิจัยระดับต้น ระดับกลาง โดยประสานงานร่วมกับสภวิทยาลัย และกรมการฝึกหัดครู รวมไปถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาภาคินพนธ์ของนักศึกษา เป็นรายวิชาที่เป็นพื้นฐานทางการวิจัยของนักศึกษาส่วนต่าง ๆ เพื่อทบทวน ทำความเข้าใจ และสามารถให้คำแนะนำทางการวิจัยแก่นักศึกษาได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพด้วย

วิธีการหนึ่งที่ค่อนข้างได้ผลดี ทำให้เกิดนักวิจัยเพิ่มมากขึ้นที่

ผู้วิจัยพบจากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัยและหัวหน้าฝ่ายวิจัยที่สอดคล้องกัน คือ การมอบหมายงานวิจัยสถาบัน ให้กลุ่มผู้สนใจโดยมีผู้เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาก่อน เป็นแกนนำในทีม คอยช่วยเหลือ ชักชวนผู้สนใจที่อาจไม่เคยทำวิจัยมาก่อน เข้าร่วมดำเนินการในรูปของ "คณะวิจัย" ทำให้เกิดผู้วิจัยคนใหม่เพิ่มขึ้น หลังจากมีประสบการณ์ในการร่วมคณะทำการวิจัยแล้วเกิดความมั่นใจ เห็นวิธีการและแนวทางที่จะทำวิจัยด้วยตนเอง มีการรวมกลุ่มสนใจต่าง ๆ เพื่อทำการวิจัยมากมายหลายกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและขยายวงการทำวิจัยมากขึ้นทุกขณะ และยังสังเกตพบว่า ศูนย์วิจัยใช้วิธีการทางอ้อมในการสร้างผู้นำทางการวิจัยโดยการให้บุคลากรภายในวิทยาลัยที่เชี่ยวชาญมีผลงานวิจัย ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในเรื่องที่ต้องการจัดประชุม สัมมนา อบรมต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะลดต้นทุนการจัดประชุมแล้ว ยังเป็นผลทางอ้อมให้บุคลากรเกิดการตื่นตัวที่จะทำการวิจัย เกิดการแข่งขันทางวิชาการเพื่อให้เกิดการยอมรับแก่บุคลากรอื่น ๆ ในวิทยาลัยอีกด้วย โดยส่วนตัวของผู้ที่ถูกเชิญให้เป็นวิทยากร จะตื่นตัวที่จะทำการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อความรู้ใหม่ ๆ เพื่อมาใช้อยู่เสมอ มีการปรับปรุงพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อการยอมรับในฐานะวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เป็นการเฉพาะ ทั้งยังทำให้ทราบความถนัด ความสนใจ และความเชี่ยวชาญของบุคลากร ที่ทำการศึกษาวิจัยในสถาบันอีกด้วย

2.5 การประสานงานวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดแผนผังและกำหนดหน้าที่ การจัดระบบการติดต่อสื่อสาร และการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อการประสานงาน

หัวหน้าศูนย์วิจัยและอดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยหลาย ๆ คน ให้ข้อมูลในการให้สัมภาษณ์ถึงการจัดแผนผังและกำหนดหน้าที่ของศูนย์วิจัยที่สอดคล้องกันว่า ใน

อดีตเคยจัดทำในลักษณะของปฏิทินปฏิบัติการรวมของกิจกรรมต่าง ๆ ของฝ่ายต่าง ๆ ในศูนย์วิจัย ภายหลังไม่สามารถกำหนดแน่นอนได้ เนื่องจากคณาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์วิจัย มีภารกิจด้านอื่น ๆ ด้วยในเวลาเดียวกัน ทำให้ไม่สามารถกำหนดรายละเอียดลงไปได้อย่างแน่นอนชัดเจน จึงมีลักษณะที่เป็นการกำหนดกิจกรรมสำคัญ ๆ กำหนดลงในปฏิทินปฏิบัติงานรวมของวิทยาลัย แล้วเผยแพร่ข่าวสาร เมื่อใกล้ถึงวันกำหนดอีกครั้งในข่าวสารประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย ตารางปฏิบัติงานรวมของศูนย์วิจัยที่ผู้วิจัยสังเกตจากการปฏิบัติงานในศูนย์วิจัย จึงไม่มีปรากฏเป็นแผนผัง และกำหนดหน้าที่ชัดเจน การประสานงานในส่วนของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนมอบให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิจัย ประสานงานติดตามการดำเนินงานวิจัยตามสัญญาที่ได้ทำไว้ เมื่อได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย

การติดต่อสื่อสารโดยทั่วไปที่ผู้วิจัยสังเกตพบในการปฏิบัติงาน และได้รับการยืนยันจากหัวหน้าศูนย์วิจัยว่า ได้มอบให้ฝ่ายเลขานุการทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ ภายในศูนย์วิจัย และหน่วยงานอื่น ๆ ในวิทยาลัยและนอกวิทยาลัย ตามสายบังคับบัญชา โดยผ่านการพิจารณากลั่นกรองของหัวหน้าศูนย์วิจัยในขั้นต้น ในกรณีที่มีการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการในรูปของเอกสาร หนังสือ ราชการ ประกาศข้อความ การเสนอข่าวสารต่าง ๆ การแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ไปยังหน่วยงาน เช่น คณะวิชา ภาควิชา เป็นต้น ส่วนในกรณีที่มีการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ หัวหน้าศูนย์จะดำเนินการติดต่อด้วยตัวเองก่อนทุกครั้ง

ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากรดังกล่าวมาข้างต้น ในขณะที่ภารกิจของคณาจารย์มีหลายด้านที่ต้องกระทำในเวลาเดียวกัน วิธีการประสานงานที่สะดวก นิยมใช้และค่อนข้างได้ผลที่ผู้วิจัยสังเกตพบแล้วตรวจสอบ โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัยและหัวหน้าฝ่ายวิจัย คือ การติดต่อระหว่างบุคคลต่อบุคคล ทั้งที่เป็นทางการและเป็นการส่วนตัว นอกจากนี้ยังใช้วิธีการแจ้งข่าวสาร โดยการจัดทำประกาศ จัดทำเอกสารแจกเป็นรายบุคคล ลงข่าวสารในวารสารประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย กล่าวคือใช้วิธีการ 3 วิธีการประสานกัน ได้แก่ การใช้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย จัดทำบันทึกแจ้งไปยังคณะวิชา ภาควิชา แจ้งถึงอาจารย์ และระหว่างศูนย์วิจัยถึงรายบุคคลด้วยพร้อม ๆ กันในเรื่องเดียวกัน

วิธีการประสานงานโดยอาศัยการประชุมคณะกรรมการชุดต่าง ๆ จะใช้บ้างในกรณีที่สำคัญ ๆ ที่ต้องการความเห็นร่วมกัน เช่น การพิจารณาทุนวิจัยเพื่อให้เกิด

ความเข้าใจร่วมกัน ส่วนการประชุมเพื่อชี้แจงในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัยเป็นการ เฉพาะยังไม่มากนัก การจัดป้ายนิเทศยังไม่มีเป็นการเฉพาะ อาศัยป้ายประกาศรวมของ วิทยาลัย

ในส่วนของการดำเนินงานวิจัยของคณาจารย์ ใช้วิธีการทาง งบประมาณ เป็นวิธีการประสานงาน กล่าวคือ ในเอกสารสัญญาการขอรับทุนที่ทำขึ้น ได้ กำหนดเงื่อนไขการรับทุนวิจัยเป็น 3 งวด ตามความสำเร็จของงาน คือร้อยละ 30 - 40 - 30 ตามลำดับ การตรวจสอบ และรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ อาศัยเจ้าหน้าที่ หรือหัวหน้าศูนย์ สอบถามความก้าวหน้าเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใกล้สิ้นสุดสัญญา การรับทุนวิจัย

2.6 การควบคุมงานวิจัย ในส่วนนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับการ กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการวิจัย การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพิจารณาสาเหตุ แก่ไขข้อบกพร่องและการปรับปรุงพฤติกรรมขององค์กร

ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสอบถาม เมื่อทำการตรวจสอบ กับเอกสารประกอบการดำเนินงานของคุณย่ววิจัยและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์วิจัย ที่สอดคล้องกันว่า วิทยาลัยยังไม่มีข้อกำหนดมาตรฐาน เป้าหมายของงานวิจัยมีเพียงแนวทาง ที่ตั้งไว้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการให้ทุนวิจัย โดยปรับปรุงจากแนวทางที่กรมการฝึกหัดครู กำหนดไว้ ในการพิจารณาทุนในระดับกรม และแนวทางที่เคยปฏิบัติมาในอดีตแล้วเผยแพร่ ให้ทราบในรายละเอียดของประกาศ เพื่อเป็นแนวทางให้กรมการคลังกรองงานวิจัยที่ขอรับ ทุนวิจัยพิจารณาจัดสรรทุน การกำหนดวงเงินในสัญญารับทุนอุดหนุนตามความสำเร็จของงาน วิจัย

สำหรับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ อดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยทุกคน หัวหน้าศูนย์วิจัย และคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยกลุ่มหนึ่ง แล้วตรวจสอบ โดยการสังเกตจากการปฏิบัติงานในศูนย์วิจัย ปรากฏข้อมูลที่สอดคล้องตรงกันว่า ในอดีตเคย มีความพยายามในการประเมินโครงการวิจัยเบื้องต้นก่อนพิจารณาให้ทุนวิจัย โดยการ ใช้ เกณฑ์ประเมินโครงการวิจัย ร่วมกับการพิจารณาของคณะกรรมการ แต่มีแรงต่อต้านมาก

ว่าเป็นการไม่ให้อิสระทางวิชาการ ในปัจจุบันจึงสังเกตพบว่าจะไม่มีการใช้วิธีการใด ๆ ที่จะประเมินงานวิจัยในทุกขั้นตอน เป็นเพียงการติดต่อสอบถามและเร่งรัดให้ดำเนินการตามกำหนดเวลาในสัญญาการให้ทุนวิจัย แต่มีการยืดหยุ่นได้ค่อนข้างมากในกรณีที่มีเวลาดำเนินการไม่เพียงพอ จึงมีลักษณะเป็นเพียงการติดตามความก้าวหน้าตามระยะเวลาแบ่งจ่ายทุนเป็นงวด ๆ ตามความสำเร็จของงานที่ระบุไว้ในสัญญา งวดละประมาณ 4 เดือน แบ่งจ่ายเป็น 3 งวด ตามความสำเร็จของงานวิจัยร้อยละ 30 - 40 - 30 ส่วนการตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัยยังไม่มีมีการประเมินผลอย่างจริงจังตั้งแต่ประการใดระหว่างทำการวิจัย รวมทั้งผลงานวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้วก็ไม่มีมีการตรวจสอบและประเมินผล เพียงให้เสนอผลงานที่เสร็จแล้วเป็นเอกสารจำนวน 5 เล่ม มอบให้ศูนย์วิจัยเมื่อครบตามสัญญา ส่วนการประเมินผลการดำเนินงานวิจัยของศูนย์วิจัย มีการประเมินบ้างเป็นครั้งคราว โดยเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยสถาบันไม่มีการกำหนดแน่นอนว่าเมื่อใด มักใช้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าการประเมินผลเพื่อตั้งรับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น

ส่วนการพิจารณาสาเหตุ แกไขข้อบกพร่อง และการปรับปรุงพฤติกรรมขององค์กรในส่วนของการงานวิจัย ผู้วิจัยสังเกตพบว่าจะไม่มีการพิจารณาสาเหตุ แกไขข้อบกพร่องและปรับปรุงในขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยใด ๆ โดยให้เป็นความรับผิดชอบของคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยที่จะพิจารณาปรับปรุงงานวิจัย ให้อิสระในการแกไขข้อบกพร่อง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดำเนินงานวิจัยด้วยตนเอง

3. ปัจจัยด้านบุคคล

ในส่วนนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านชีวสังคมและปัจจัยด้านจิตวิทยาของคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยในวิทยาลัยครูสุรินทร์

3.1 ปัจจัยด้านชีวสังคมของคณาจารย์ผู้ทำการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิกการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการทำวิจัย การศึกษาอบรมด้านการวิจัย การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ การอ่านบทความในวารสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และเวลาที่ใช้ในการวิจัย มีสถานบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) เพศ

จากข้อมูลในแบบสอบถาม ประกอบกับการตรวจสอบบัญชีรายชื่อของคณาจารย์ในปัจจุบัน และรายชื่อผู้เคยได้รับทุนวิจัยจากแหล่งทุนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่รวบรวมไว้ในศูนย์วิจัยฯ โดยได้รับการตรวจสอบความถูกต้องจากหัวหน้าศูนย์วิจัยฯ และอดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยฯ พบว่า ในจำนวนคณาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ 129 คน เป็นคณาจารย์ที่ทำการวิจัยมีจำนวน 58 คน เป็นเพศชายมากกว่าหญิง และมีลักษณะดังกล่าวในทุกคณะวิชาโดยคณะวิชาครุศาสตร์ มีคณาจารย์ที่ทำการวิจัยมากที่สุด ร้อยละ 48.3 ของคณาจารย์ที่ทำการวิจัยทั้งหมด

(2) อายุและอายุราชการ

ก) อายุ

ผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วตรวจสอบกับข้อมูลที่ได้รับจากกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู ประกอบการสอบถามคณาจารย์บางคนพบว่า ข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งทั้งสองไม่ตรงกันเพื่อยืนยันความถูกต้อง พบว่า ในจำนวนอาจารย์ที่ทำการวิจัยทั้งหมด 58 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี มีจำนวน 30 คน หรือร้อยละ 51.7 และมีลักษณะดังกล่าวในทุกคณะวิชา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สอบถามคณาจารย์ที่ทำการวิจัยถึงช่วงอายุที่เริ่มทำงานวิจัยประกอบการวิเคราะห์ถึงช่วงเวลาที่มีผลงานวิจัยปรากฏ โดยไม่รวมถึงวิทยานิพนธ์ที่เป็นผลจากการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง พบว่าคณาจารย์เริ่มทำงานวิจัยเพื่ออายุ 36-37 เป็นส่วนมาก โดยให้เหตุผลที่สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ถึงความต้องการความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างผลงานเพื่อตำแหน่งทางวิชาการเป็นช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เกิดความมั่นใจ มีทักษะการวิจัยที่เพียงพอภายหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

(ข) อายุราชการ

คณาจารย์ที่ทำงานวิจัยส่วนใหญ่จะมีอายุราชการระหว่าง 11 - 15 ปี เช่นกันถึงร้อยละ 44.8 รองลงมาจะเป็นช่วงอายุราชการ 16 - 20 ปี ร้อยละ 27.6 และจะมีลักษณะดังกล่าวสำหรับคณะวิชาครุศาสตร์ และคณะวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณาจารย์ที่ทำวิจัยส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 11 - 15 ปี ตามลำดับ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคณาจารย์ที่ทำวิจัยมีอายุราชการระหว่าง 11 - 15 ปี และ 16 - 20 ปีมากที่สุดจำนวนเท่ากันทั้งสองช่วงอายุดังกล่าว คณะวิทยาการจัดการ คณาจารย์ที่ทำวิจัยมีอายุราชการ 6 - 10 ปี

(3) วุฒิการศึกษา

การศึกษาของคณาจารย์วิทยาลัยครุสุรินทร์ ที่ผู้วิจัยได้รับข้อมูล จากแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลที่ได้รับจากกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู และการสัมภาษณ์สอบถามคณาจารย์บางคนพบว่า ข้อมูลไม่สอดคล้องกันเพื่อยืนยันข้อมูลที่ถูกต้องพบว่า วุฒิกิจการศึกษาคณาจารย์ที่ทำการวิจัย ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 79.4 ที่จบการศึกษาระดับมหาบัณฑิตแล้ว และมีลักษณะดังกล่าวนี้สำหรับทุกคณะวิชา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัยมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ทั้ง 6 คน ถึงประสบการณ์ในการทำงานวิจัยที่ผ่านมา พบข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า อาศัยการทำงานวิจัยร่วมคณะวิจัยกับผู้ที่มีประสบการณ์คนอื่น ๆ ในระยะแรก เกิดการเรียนรู้และทำงานวิจัย ส่วนบุคคลในระยะต่อ ๆ มา และเมื่อพิจารณาผลงานวิจัยที่ปรากฏ ผู้วิจัยสังเกตพบว่า เป็นผลงานวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัย วิถีเดิม ๆ ที่เคยใช้มาแต่ในอดีตเป็นวิธีการสำคัญในการศึกษาวิจัย

(4) ตำแหน่งทางวิชาการ

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้รับแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลพื้นฐานของสำนักแผนและพัฒนา วิทยาลัยครุสุรินทร์ พบว่าคณาจารย์วิทยาลัยครุสุรินทร์ ที่ทำงานวิจัย ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์มากที่สุด ร้อยละ 58.6 รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งอาจารย์ ร้อยละ 37.9 และจะมีลักษณะเช่นนี้ในคณะวิทยาศาสตร์ ส่วนในคณะวิชาอื่น ๆ ผู้ทำวิจัยดำรงตำแหน่งอาจารย์มากกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ทุกคณะวิชา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัยกลุ่มที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์กลุ่มหนึ่ง พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อหาความรู้ที่ น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับและใช้ผลการวิจัยเพื่อประกอบการเขียนเอกสาร ตำรา และเอกสารประกอบการสอนเพื่อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ส่วนคณาจารย์ที่ทำการวิจัย ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ เป็นต้นไป ให้ความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ว่า การทำงาน

วิจัยจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง และมีผลต่อการนำเอาข้อค้นพบที่ได้รับไปสร้างสรรค์ผลงานเพื่อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการในระดับที่สูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งการนำเสนอในรูปแบบของผลงานวิจัย และ/หรือเอกสารตำราเพื่อประกอบการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าว

(5) ประสบการณ์ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาถึงประสบการณ์ในการทำวิจัยของคณาจารย์ทั้งหมด 129 คน โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันการตรวจสอบข้อมูล พบว่าคณาจารย์ของวิทยาลัยครุสุรินทร์มีประสบการณ์ในการทำวิจัย และขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย จำนวนใกล้เคียงกัน โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยร้อยละ 49.6

สำหรับผู้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยนั้น พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในระยะเวลาระหว่าง 1 - 5 ปี ถึงร้อยละ 30.2 รองลงมาเป็นระยะเวลา 6 - 10 ปี และ 11 - 15 ปี ร้อยละ 15.5 และ 3.9 ตามลำดับ และมีลักษณะดังกล่าวในทุกคณะวิชา ยกเว้นคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่คณาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระหว่าง 6 - 10 ปี

เมื่อศึกษาถึงสาขาวิชา หรือศาสตร์ต่าง ๆ ที่ผู้ทำวิจัยมีประสบการณ์ในการทำวิจัย โดยการสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัยกลุ่มหนึ่ง แล้วตรวจสอบกับผลงานวิจัยที่ได้ทำมาทั้งหมด ของคณาจารย์แต่ละคนที่ได้สัมภาษณ์เท่าที่ปรากฏผลงานเป็นรูปเล่มนับตั้งแต่ พ.ศ. 2521 ถึงปัจจุบัน จากนั้นจึงทำการแจกแจง พบว่า ส่วนใหญ่ทำการวิจัยในสาขาที่ตนศึกษามาโดยเฉพาะมากที่สุด รองลงมาเป็นการศึกษาวิจัยตามความสนใจในสาขาอื่น ๆ และวิจัยทั้งสาขาที่ศึกษามาและสาขาอื่นที่สนใจด้วย ตามลำดับ และมีลักษณะดังกล่าวในทุกคณะวิชา นอกจากนี้ยังพบด้วยว่า ผลงานวิจัยส่วนใหญ่ เป็นงานวิจัยประยุกต์ที่ใช้วิธีการเชิงปริมาณในการศึกษาวิจัย โดยให้เหตุผลจากการสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัยว่า เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก ใช้เวลาระยะสั้นพอเหมาะกับการขอรับทุนวิจัย และแปลความหมายจากข้อค้นพบได้สะดวกชัดเจน แสดงเหตุผลเพื่อขาดทุนวิจัยได้ชัดเจน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ให้ความสำคัญต่อทุนวิจัยเป็นอันมาก และพบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่า มีคณาจารย์บางคนเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอทุนวิจัยสนับสนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก โดยโครงการวิจัยดังกล่าวมีเนื้อหาและวิธีการใกล้เคียงหรือซ้ำซ้อนกับโครงการที่เคยขาดทุนวิจัยมาแล้วในอดีต ผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบโดยการติดตาม

นำเอาผลงานวิจัยของอาจารย์บางคน ที่พบว่า มีชิ้นงานวิจัยใกล้เคียงกันมากจากบัญชีรายชื่อ ผลงานวิจัยที่ได้รับทุนจากแหล่งต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้ในศูนย์วิจัยฯ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2521 จนถึงปัจจุบัน มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า มีโครงการวิจัยบางโครงการปรับเปลี่ยน รายละเอียดบางส่วน เช่น ขอบเขตการศึกษาวิจัย วัตถุประสงค์บางประการ ขนาดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เป็นต้น และได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งทุนทั้งภายในวิทยาลัยและภายนอกวิทยาลัยในเวลาเดียวกัน ผู้วิจัยได้สอบถามปัญหาดังกล่าว กับผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการพิจารณาทุน คือ หัวหน้าศูนย์วิจัยฯ และหัวหน้าสำนักแผนและพัฒนา ได้รับการยืนยันว่ามีปรากฏอยู่บ้างสำหรับอาจารย์ผู้ทำการวิจัยบางคน ซึ่งเป็นที่รับรู้กันทั่วไป โดยที่แหล่งทุนต่าง ๆ ยังไม่มีวิธีดำเนินการที่เหมาะสมที่จะประสานงานกันต่อกรณีดังกล่าว จึงเป็นไปได้ว่าเป็นวิธีการระดมทุนจากหลาย ๆ แหล่งทุนเพื่อทำการวิจัยของอาจารย์ผู้ทำวิจัยบางคน ซึ่งน่าจะต้องพิจารณาถึงคุณค่าของผลงานวิจัย ความเหมาะสมของจำนวนเงินทุนที่ได้รับและผลกระทบอื่น ๆ ที่แหล่งทุนต่าง ๆ จะต้องพิจารณาที่เหมาะสมดำเนินการต่อไป

(6) การศึกษาอบรมด้านการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่คณาจารย์ตอบในแบบสอบถามและสัมภาษณ์ คณาจารย์ผู้ทำวิจัยจำนวนเท่า ๆ กันในทุกคณะวิชากลุ่มหนึ่งเพิ่มเติม พบว่าคณาจารย์ได้รับความรู้เกี่ยวกับการวิจัยโดยการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ได้รับจากประสบการณ์ในการทำวิจัยด้วยตนเอง การฝึกอบรมด้านการวิจัย การประชุมสัมมนาทางการวิจัย ตามลำดับ โดยมีโอกาสศึกษาจากเอกสารและวารสารต่างประเทศ และประสบการณ์ที่เกิดจากการสอนนักศึกษาน้อยที่สุด เนื่องจากมีเอกสารและวารสารต่างประเทศในหอสมุดของสถาบันที่เป็นแหล่งค้นคว้าสำคัญเพียงแหล่งเดียวไม่มากนัก และคณาจารย์ส่วนใหญ่ขาดทักษะในการอ่านวารสารต่างประเทศ ส่วนประสบการณ์จากการสอนนักศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยยังมีลักษณะการดำเนินการสอนในกลุ่มคณาจารย์ที่ศึกษาทางการวิจัยมาโดยตรง และ/หรือ คณาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการวิจัยโดยเปิดสอนเป็นวิชาเลือกแก่นักศึกษาในสาขาต่าง ๆ เพียง 9 สาขาวิชา (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4 หน้า 80) ตามความพร้อมของแต่ละสาขาที่จะสามารถจัดดำเนินการได้

(7) การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ

คณาจารย์วิทยาลัยครุสุรินทร์ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เมื่อประมวลข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วพบว่า คณาจารย์จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 92.4 ของคณาจารย์ทั้งหมด 129 คน เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งที่จัดขึ้นภายในและภายนอกวิทยาลัยครุสุรินทร์ โดยส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ โดยเฉลี่ยปีละ 1-5 ครั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะดังกล่าว พบในทุกคณะวิชา นอกจากนี้จากการที่ผู้วิจัยสังเกตจำนวนคณาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ ที่จัดในสถาบัน พบว่า คณาจารย์คณะวิชาครุศาสตร์เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ จำนวนมากกว่า คณะวิชาอื่น ๆ ในกิจกรรมทางวิชาการที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ อย่างหลากหลายทั้ง ๆ ในสถาบันและนอกสถาบันที่ได้ประชาสัมพันธ์ให้รับรู้และเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมโดยการ สนับสนุนจากสถาบันอย่างมากมาย จากการสัมภาษณ์คณาจารย์กลุ่มหนึ่งได้ให้เหตุผลที่สอดคล้อง กันในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ โดยพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องกับภารกิจที่ตน ดำเนินการอยู่ ความน่าสนใจในเรื่องและวิธีการในการจัดกิจกรรม และประโยชน์ที่น่าจะ ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า กิจกรรมทางวิชาการบาง รายการจะมีคณาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมไม่มากนัก เนื่องจากการจัดดำเนินการ ขาดความ สอดคล้องกับเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมของคณาจารย์ดังกล่าวข้างต้น

(8) การศึกษาหาความรู้จากวารสารที่มีบทความเกี่ยวข้องกับการ วิจัย

จากข้อมูลจากผู้วิจัยได้รับจากแบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์ คณาจารย์วิทยาลัยครุสุรินทร์กลุ่มหนึ่ง เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม พบว่า คณาจารย์ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 82.3 ของคณาจารย์ทั้งหมด 129 คน เคย ศึกษาหาความรู้จากวารสารต่าง ๆ ที่มีบทความเกี่ยวกับการวิจัย โดยส่วนใหญ่ศึกษาหา ความรู้ด้านการวิจัยจากวารสารต่าง ๆ โดยทั่วไปเฉลี่ยปีละ 1-5 เรื่อง และมีลักษณะ ดังกล่าวสำหรับคณาจารย์ในทุกคณะวิชา ยกเว้นคณะวิชาวิทยาการจัดการที่ยังมีคณาจารย์ที่ ศึกษาหาความรู้ทางการวิจัยจากวารสารน้อยกว่าผู้ที่ไม่เคยศึกษา จากการศึกษาสังเกตการใช้วารสารของคณาจารย์ รวมทั้งการสำรวจจำนวนวารสารต่าง ๆ ที่พบในแหล่งค้นคว้า ต่าง ๆ ในวิทยาลัยครุสุรินทร์ ได้แก่ ห้องวารสารในหอสมุด ห้องค้นคว้าและรวบรวม

วิทยานิพนธ์ในหอสมุด (ห้องสุพรรณิการ์) ตลอดจนวารสารตามหน่วยงานต่าง ๆ เช่น คณะวิชา ศูนย์ สำนัก หรือภาควิชาต่าง ๆ ประกอบกับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ห้องวารสารและหอสมุด รวมทั้งคณาจารย์ที่ทำงานวิจัย พบว่า จำนวนวารสารที่มีอยู่ มีจำนวนจำกัด รวมถึงวารสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยตรงและวารสารภาษาต่างประเทศด้วย การศึกษาหาความรู้จากวารสารที่มีบทความเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ที่จะนำมาใช้เพื่อการวิจัยจึงมีความจำกัดไปด้วย คณาจารย์ผู้ทำการวิจัย ส่วนหนึ่งจึงใช้วิธีการบอกรับเป็นสมาชิกวารสารเกี่ยวกับการวิจัยและวารสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามความสนใจเป็นการส่วนตัวและใช้วิธีการสืบเสาะความรู้เพื่อนำมาใช้สำหรับการวิจัยของตนจากหน่วยงานภายนอกหรือหอสมุดของสถาบันต่าง ๆ ในส่วนกลางมากกว่าการศึกษาวารสารต่าง ๆ ในแหล่งค้นคว้าภายในวิทยาลัยครูสุรินทร์

(๙) เวลาที่ใช้ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาถึงเวลาที่คณาจารย์ทั้งหมด

129 คน ใช้เพื่อการทำวิจัย พบว่า คณาจารย์จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 ของคณาจารย์ทั้งหมดที่ตอบว่าใช้เวลาส่วนหนึ่งในรอบสัปดาห์ปฏิบัติการกิจด้านการวิจัย โดยคณาจารย์จำนวนดังกล่าวนี้ ใช้เวลาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 1-5 ชั่วโมง ดำเนินงานวิจัยเป็นส่วนใหญ่ และมีลักษณะดังกล่าวในคณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในขณะที่คณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิชาวิทยาการจัดการมีคณาจารย์จำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้ใช้เวลาเพื่อภารกิจการวิจัยเลยในรอบสัปดาห์ และเมื่อสอบถามถึงระยะเวลาที่เหมาะสมในการดำเนินงานวิจัยต่อสัปดาห์ ประกอบความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์คณาจารย์ผู้ทำการวิจัยกลุ่มหนึ่ง ปรากฏความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ควรจะมีเวลาเพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่เห็นว่า อย่างน้อยควรเพิ่มเป็น 6-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยคณาจารย์ที่ทำงานวิจัยให้เหตุผลของการใช้เวลาเพื่อการวิจัยค่อนข้างน้อยในรอบสัปดาห์ เนื่องมาจากการใช้เวลาเพื่อปฏิบัติการกิจด้านอื่น ๆ ในวิทยาลัยครูสุรินทร์ที่มีมากมายหลายด้านนอกเหนือจากการสอน การวิจัย และการบริการชุมชน อันเป็นภารกิจสำคัญของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีไม่เพียงพอในภารกิจด้านอื่น ๆ ของสถาบัน จึงพบว่าคณาจารย์แทบทุกคนจะปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เช่น งานธุรการ งานพัสดุ ธุรการ และอื่น ๆ ไปด้วยในเวลาเดียวกัน การดำเนินงานวิจัยจึงต้องอาศัยเวลาพิเศษ

ในบางโอกาสเท่าที่จะแบ่งเวลา เพื่อทำงานวิจัยได้ในแต่ละวัน คณะจารย์ผู้ทำการวิจัยจึงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยบังเกิดผลดี มีผลต่อคุณภาพงานวิจัยที่จะปรากฏ สถาบันควรพิจารณาการทำงานวิจัยในฐานะที่เป็นภาระการทำงานตามปกติ (Workload) เช่นเดียวกับการสอนและเปิดโอกาสให้มีการหยุดเพื่อการวิจัยเป็นการเฉพาะติดต่อกันเป็นระยะเวลาพอสมควร เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยทั่วไป

3.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยา ในส่วนนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการวิจัย การตอบสนองต่อปัญหาการวิจัย และความรับผิดชอบต่อการกิจการวิจัย สภาพบุคลากรด้านจิตวิทยา ปรากฏดังต่อไปนี้

(1) ทัศนคติต่อการวิจัย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คณะจารย์ภายหลังจากได้รับข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ พบว่า คณะจารย์วิทยาลัยครุสุรินทร์ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 98.5 ตระหนักในภารกิจการวิจัยว่ามีความสำคัญ ต่อตนเองในฐานะที่เป็นคณะจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่ควรจะต้องทำการวิจัยเพื่อศึกษาหาความรู้ และคำตอบใหม่ ๆ มาใช้เพื่อการเรียนการสอนและการเผยแพร่ เพื่อบริการชุมชนในท้องถิ่น อย่างถูกต้องชัดเจน ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และเพื่อให้เกิดแนวความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งเป็นการสร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการของตนเอง เกิดการยอมรับ เกียรติยศ เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเป็นที่ยอมรับของชุมชน และสังคม สามารถช่วยเหลือสังคมอย่างถูกต้องและเป็นจริง สามารถนำไปแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

(2) การตอบสนองต่อปัญหาการวิจัย

การตอบสนองต่อปัญหาการวิจัยของคณะจารย์ที่ผู้วิจัยสังเกต พฤติกรรมของคณะจารย์ที่ทำงานวิจัย คือ คณะจารย์มีความตื่นตัวต่อปัญหาการวิจัยเป็นอันมาก โดยมีความกระตือรือร้นต่อปัญหาที่มีอยู่รอบตัวต่าง ๆ ได้ดำเนินการค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ ที่พบเห็นได้ชัดเจนที่สุด จากรายงานการวิจัยต่างๆ ที่ปรากฏคือ ปัญหาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ที่ได้เปิดดำเนินการในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ของสถาบัน โดยมุ่งที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัยและตรวจสอบสภาพความรู้ของตนเองที่มีอยู่ จึงพบว่าในแต่ละปีจะมีงานวิจัยพื้นฐาน และงานวิจัยสถาบันน้อยมาก

ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยประยุกต์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการศึกษาท้องถิ่นซึ่งจากการสอบถาม โดยอาศัยแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัยถึงปัญหาการวิจัยที่ได้ลงมือทำการวิจัย และ/หรือ นำดำเนินการวิจัย พบว่า คณาจารย์ให้ความสนใจและดำเนินการวิจัยในปัญหาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถาบัน และปัญหาที่เกี่ยวกับท้องถิ่นเท่า ๆ กัน นอกจากนี้เป็นปัญหาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเกี่ยวกับนักศึกษา

(3) ความรับผิดชอบต่อการกิจการวิจัย

ในขณะที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมทางการวิจัยต่าง ๆ กับคณาจารย์ สังเกตพบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และตระหนักในภารกิจการวิจัย และได้ลงมือทำการวิจัย ค่อนข้างไปกับการสอน และการนำผลการวิจัยไปใช้เผยแพร่และให้บริการแก่ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามจากการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์คณาจารย์และนักศึกษาได้รับข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า ยังมีคณาจารย์บางส่วนยังมีความเข้าใจว่าภารกิจที่สำคัญที่สุดของตน คือ ทำการสอนให้ดีที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ จึงไม่มีความสนใจที่จะทำการวิจัยเท่าที่ควร ใช้วิธีการสอนที่อาศัยตำราหลักเป็นวิธีการสำคัญ การพัฒนาความรู้ในสาขาให้ทันสมัยมีไม่มากนัก ซึ่งจากการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามถึงภารกิจที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับงานวิจัยจะพบว่า ทำการสอน/สอนโดยอาศัยผลการวิจัย รวมทั้งสอนวิชาวิจัยมีมากที่สุด รองลงมาคือการศึกษาวารสารและผลงานวิจัยที่เผยแพร่อยู่เสมอ ลงมือทำการวิจัย การศึกษาอบรมและพัฒนาทางการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริการชุมชน ตามลำดับ ซึ่งมีลักษณะดังกล่าวในทุกคณะวิชา เช่นกัน ยกเว้นคณะวิชาวิทยาการจัดการ ที่มีการศึกษาวารสารและผลงานวิจัยที่เผยแพร่มาเป็นอันดับแรก

นอกเหนือจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอมาข้างต้นจากการสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัย และคณาจารย์ที่ไม่มีผลงานวิจัยปรากฏในวิทยาลัยครุสุรินทร์ เพื่อศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้คณาจารย์ทำหรือไม่ทำงานวิจัย ปรากฏข้อมูลที่สอดคล้องถึงปัจจัยที่เป็นประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา อันเป็นการดำเนินการงานวิจัยชิ้นแรก การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในระหว่างการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มีผลต่อสภาพทางจิตวิทยาของคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยในระยะต่อมา หลังจากจบการศึกษาและกลับมาทำงานในสถาบัน แม้ว่าจะพบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่จะได้รับบรรยากาศ

ที่ดี และส่งผลให้มีการดำเนินการวิจัยต่อมาในสถาบัน แต่ก็พบว่า คณะจารย์บางส่วนที่ได้รับบรรยากาศที่ไม่เหมาะสมเมื่อกลับมาปฏิบัติงานในวิทยาลัยแล้ว ส่วนหนึ่งไม่ได้ดำเนินงานวิจัยอีกเลย เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก เกิดทัศนคติที่ไม่ดี เกิดความไม่มั่นใจในการทำวิจัย แต่อีกส่วนหนึ่งจากการสังเกตประกอบการสัมภาษณ์ พบว่า แม้จะประสบกับบรรยากาศที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวแต่เมื่อกลับมาปฏิบัติงานในวิทยาลัย และได้รับผิดชอบต่อภารกิจการเป็นที่ปรึกษาภาคินพนธ์ของนักศึกษาในสาขาต่าง ๆ อันเป็นการวิจัยขั้นต้นของนักศึกษา เกิดการปรับตัวและพยายามปรับปรุงไม่ให้มีบรรยากาศที่ไม่เหมาะสม เช่นที่ตนประสบมาในอดีต นอกจากนี้บางคนก็พยายามสร้างความมั่นใจครั้งใหม่ โดยการทำการวิจัยร่วมเป็นคณะวิจัย เพื่อที่จะทำการวิจัยด้วยตนเองในครั้งต่อ ๆ ไป

ส่วนที่ 2 : สภาพปัจจัยภายนอก ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการกล่าวถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของชุมชนอันเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ดังมีรายละเอียดของสภาพปัจจัยภายนอกด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพสังคมและวัฒนธรรม ในส่วนนี้ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์ถึงการยอมรับความสำคัญของงานวิจัยในสังคมภายนอกสถาบัน ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อการวิจัยของสถาบัน และการประสานงานขององค์การในสังคมต่อสถาบัน ได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

สภาพสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดสุรินทร์ อันเป็นชุมชนที่เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครู เป็นสังคมที่ประกอบด้วยชุมชนย่อย ๆ หลายเชื้อชาติ และต่างวัฒนธรรม โดยมีวัฒนธรรมและค่านิยมแบบไทยเขมร ที่มีลักษณะเฉพาะและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างกว้างขวาง ด้วยลักษณะของชุมชนหลายเชื้อชาติและหลากหลายวัฒนธรรมดังกล่าว จึงเกิดความแตกต่างหลากหลายในสภาพและปัญหาที่ปรากฏอยู่ในชุมชนเป็นอันมากทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ทำทนายต่อการศึกษาวิจัยของผู้ที่สนใจจะทำการวิจัยในปัญหาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นเป็นอันมาก

ในด้านความคาดหวังของสังคมที่มีต่อการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ผู้วิจัยได้พบปะพูดคุยกับประชาชนอย่างไม่เป็นทางการ ทั้งในชุมชนเมือง และชุมชนชนบทในโอกาสที่ได้ติดตามคณะทำงานวิจัยของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูสุรินทร์ไปเก็บข้อมูลภาคสนาม การไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในท้องถิ่นในวาระและโอกาสต่าง ๆ ทำการสังเกตและตรวจสอบข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

คณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ชุมชนหรือสังคมจะรับรู้และยอมรับความสำคัญของงานวิจัยที่มีลักษณะงานวิจัยเพื่อพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนให้มีสภาพที่ดีขึ้นกว่าที่เคยปฏิบัติ โดยไม่ขัดต่อความเชื่อ จารีตประเพณี และวัฒนธรรมหลักที่สำคัญ และได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ประชาชนทั่วไปให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการดำเนินงานวิจัยอย่างดียิ่ง แม้ว่าจะไม่เข้าใจถึงกระบวนการศึกษาวิจัยหรือเป็นที่รู้จักกันมาก่อนก็ตาม โดยมีข้อสังเกตว่า การขอความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการเป็นการส่วนตัวจะได้รับความร่วมมือและบรรยากาศการดำเนินงานดียิ่งกว่าการขอความร่วมมืออย่างเป็นทางการ

นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงความร่วมมือทางการวิจัยกับภาคเอกชน หน่วยงานภายนอกและองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์อดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยทุกคน และหัวหน้าศูนย์วิจัย ถึงความร่วมมือทางการวิจัยดังกล่าว โดยตรวจสอบข้อมูลกับเอกสารที่ติดต่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้ในศูนย์วิจัย และติดตามสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำกรวิจัยร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ ทำให้ทราบว่า ภาคเอกชน หน่วยงานภายนอกและองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ ให้การยอมรับ เชื่อถือในการทำงานวิจัยเป็นอันมาก ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดสุรินทร์ที่ต้องอาศัยการศึกษาวิจัย คณาจารย์กลุ่มหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับในความสามารถด้านการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์จะได้รับการติดต่อขอความร่วมมือในการดำเนินงานอยู่เสมอ ๆ เพื่อศึกษาวิจัยในลักษณะหรือมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดงานแสดงของช้างประจำปี การติดตามประเมินผลการเลือกตั้ง การวิจัยเรื่องช้าง การวิจัยเพื่อพัฒนาหมู่บ้านวัฒนธรรม ดงมัน และอื่น ๆ อันเป็นผลจากความพยายามของอดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยท่านหนึ่งที่สร้างกลุ่มทำงานทางด้านการวิจัยออกไปให้ความร่วมมือช่วยเหลือสังคมภายนอกวิทยาลัยในโครงการต่าง ๆ ที่จะพัฒนาท้องถิ่นของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ในบทบาทของนักวิชาการ ศึกษาวิจัยและเสนอแนะในการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการน้ำพระทัยจากในหลวง (อีสานเขียว) และอื่น ๆ จนเป็นที่ยอมรับแก่สังคมภายนอกทั่วไปและส่งผลสืบเนื่องมาถึงการยอมรับสถาบันวิทยาลัยครูสุรินทร์ในบทบาทของการดำเนินงานวิจัยในลักษณะต่าง ๆ ในปัจจุบัน

สำหรับการยอมรับเชื่อถือของสังคมต่อการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ก่อให้เกิดความคาดหวังที่จะพึ่งพาอาศัยกับสถาบันให้ใช้วิธีการวิจัยในการช่วยเหลือแก้ปัญหาหรือการพัฒนาต่าง ๆ ในท้องถิ่น ผู้วิจัยสังเกตพบเสมอ ๆ ในระหว่างที่ปฏิบัติงานในศูนย์วิจัยฯ ว่ามีการติดต่อขอความร่วมมือ ขอคำแนะนำ ขอความร่วมมือด้านวิทยาการเพื่อการอบรมทาง

การวิจัย ทั้งที่เป็นการส่วนตัว และ/หรือระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงานบ่อยครั้ง อันแสดงถึงความคาดหวังของสังคมที่พึงพาสถาบันในอันที่จะร่วมมือช่วยเหลือในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาด้วยวิธีการวิจัย โดยการยอมรับในบทบาทของการเป็นผู้นำทางการวิจัยในสังคมท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของสถาบัน

แม้ว่าสังคมจะคาดหวังและพึงพาวิทยาลัยครูสุรินทร์ทางการวิจัยเป็นอย่างมาก แต่จากการสัมภาษณ์ประชาชนและหัวหน้าหน่วยราชการภายนอก ในท้องถิ่นพบว่า มีทัศนคติต่อการวิจัยว่า เป็นเรื่องยุ่งยากมีความเข้าใจและมั่นใจในความน่าเชื่อถือของข้อมูล และข้อค้นพบไม่มากนัก การที่จะทำความเข้าใจในเรื่องการวิจัยแก่สังคมภายนอก จึงยังมีความยุ่งยากอันเนื่องมาจากสังคมภายนอกจะรับรู้ในสิ่งที่จะเกิดจากการนำผลวิจัยที่ค้นพบมาใช้ให้บังเกิดผลต่อบุคคลและสังคมของเขาอย่างไร อยากรู้อยากเห็นสิ่งที่เกิดจากการใช้ข้อค้นพบมากกว่าจะอยากรู้ว่าได้ข้อค้นพบมาอย่างไร ดังที่อดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยฯและหัวหน้าฝ่ายวิจัยที่ให้ข้อมูลตรงกันว่า โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาต่าง ๆ ที่เสนอขอการสนับสนุนเพื่อดำเนินการในระดับจังหวัดทุกโครงการจะต้องไม่มีรายละเอียดในลักษณะของงานวิจัย แต่จะต้องมีรายละเอียดในขั้นตอนของการไปพัฒนาปรับปรุงให้บังเกิดผล โดยละขั้นตอนของการศึกษาวิจัยใช้ในฐานที่เข้าใจได้เองโดยผู้ดำเนินการโครงการนั้น ๆ

สังคมภายนอกให้การยอมรับและความช่วยเหลือร่วมมือเกี่ยวกับการวิจัยต่างๆ ของวิทยาลัยครูสุรินทร์อย่างดียิ่ง เมื่อผู้วิจัยจากวิทยาลัยครูสุรินทร์ขอความร่วมมือในด้านต่างๆ ดังที่ผู้วิจัยพบจากการติดตามสังเกตการออกภาคสนามของคณะนักวิจัยของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูสุรินทร์ที่ชาวบ้านสละเวลาในการทำงานในไร่นา เพื่อให้ความร่วมมือในการตอบข้อซักถาม หรือการที่ประชาชนและพระภิกษุช่วยเหลือในการแปลข้อมูลจากใบลานในภาษาเขมรเป็นภาษาไทย ตลอดจนการเดินทางมาถึงวิทยาลัย เพื่อให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่องต่าง ๆ หรือการสนับสนุนด้านทุนการวิจัยของหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกต่าง ๆ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อันเป็นบรรยากาศที่ดีในการประสานงานระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในสังคมที่มีต่อการวิจัยของผู้วิจัยจากวิทยาลัยครูสุรินทร์โดยทั่วไป จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ผู้วิจัยประมวลได้ว่า บรรยากาศของความร่วมมือช่วยเหลือดังกล่าวเกิดจากการยอมรับที่สังคมมีต่อคณาจารย์ที่ทำการวิจัย และมีผลงานวิจัยไปดำเนินการร่วมกับสังคมภายนอกอย่างได้ผลส่วนหนึ่ง นอกเหนือจากการให้บริการด้านการสอนแก่บุคลากรทั่วไปตามโครงการการศึกษาบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) ที่ทำให้เป็นที่

ยอมรับในบทบาทของวิทยาลัยในวิชาการอาชีวะด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านการศึกษาแต่
ดั้งเดิม ประกอบกับวัฒนธรรมประเพณีของสังคมในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีค่านิยม
แสดงออกถึงความโอบอ้อมอารี ยินดีช่วยเหลือร่วมมือกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ จึงมีผลให้เกิด
ความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ของสังคมที่มีต่องานวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ดังกล่าว
ข้างต้น

ในการดำเนินงานวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมภายนอก
จากการศึกษาเอกสารและสังเกตการดำเนินงานวิจัยของคณาจารย์ที่ทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับท้องถิ่นพบว่า ให้ความสำคัญ ยอมรับในความรู้ อันเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน มีการศึกษาวิจัย
และพยายามทำความเข้าใจ ศึกษาข้อมูลโดยละเอียดลึกซึ้งจนปรากฏผลการวิจัยเป็นที่น่า
เชื่อถือเกี่ยวกับการวิจัยท้องถิ่น สมดังเจตนารมณ์ในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น
ตามโครงการพัฒนาสถาบัน (TRED) ที่อดีตอธิการท่านหนึ่งได้วางรากฐานไว้ และปฏิบัติ
สืบเนื่องมาในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังสังเกตแล้วตรวจสอบ โดยการสัมภาษณ์ประชาชนพบว่า
แม้ผลการวิจัยที่ปรากฏ จะมีความขัดแย้งต่อความเป็นจริงและการปฏิบัติของชาวบ้าน ผู้วิจัยก็
พยายามใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างละมุลละม่อมในการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของ
ชาวบ้าน อันเป็นการแสดงออกถึงการยอมรับและเคารพในสิทธิทางความคิดและภูมิปัญญา
ชาวบ้านในการปรับเปลี่ยน ไม่ถือความคิดและข้อค้นพบจากงานวิจัยของตนเป็นสิ่งสำคัญที่
ชาวบ้านต้องยอมรับ นอกจากนี้พบว่าสิ่งใดที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ควรอนุรักษ์และ/หรือ
พัฒนา งานวิจัยโดยคณาจารย์ของวิทยาลัยนับเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อสังคมและวัฒนธรรม อัน
เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ได้ช่วยวิจัยเพื่อดำรงรักษาหรือพัฒนาไว้อย่างดียิ่ง

วิทยาลัยครูสุรินทร์ ได้ดำเนินการร่วมมือกับท้องถิ่นในการวิจัยเพื่อพัฒนา
สืบเนื่องมาเป็นเวลานาน จากการให้สัมภาษณ์ของอดีตหัวหน้าศูนย์วิจัยและคณาจารย์หลาย ๆ
คน ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่สอดคล้องตรงกันว่า หลังจากที่มีการดำเนินงานตามโครงการ
พัฒนาสถาบัน (TRED) เพื่อนำไปสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่น อดีตอธิการในขณะนั้น
ส่งเสริมให้คณาจารย์ได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานและสังคมภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
หน่วยงานด้านการปกครองของจังหวัดจนเป็นที่รู้จัก ยอมรับทั้งในส่วนตัวและสถาบันเกิดความ
ร่วมมือในการวิจัยเพื่อพัฒนาในโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น สืบเนื่องตลอดมาจนถึงปัจจุบัน
ดังจะสังเกตพบว่า บรรยากาศของความร่วมมือระหว่างคณาจารย์กับท้องถิ่น และหน่วยงาน
ต่าง ๆ ในสังคมภายนอกเป็นไปอย่างดียิ่ง ท้องถิ่นให้การยอมรับ และเปิดโอกาสให้คณาจารย์

ของวิทยาลัยครูสุรินทร์ได้มีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้ใช้การศึกษาวิจัยเป็นพื้นฐานในการดำเนินงานอยู่เสมอมา ดังปรากฏรายชื่อคณาจารย์ต่าง ๆ ที่เป็นคณะกรรมการร่วมดำเนินงานในเอกสารโครงการต่าง ๆ เป็นข้อยืนยันถึงความร่วมมือดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยสังเกตพบแล้วตรวจสอบโดยการสัมภาษณ์คณาจารย์หลาย ๆ ท่านและหัวหน้าศูนย์วิจัยจนได้ข้อมูลตรงกันว่า การเผยแพร่ผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนยังดำเนินการได้ไม่กว้างขวางนักโดยในอดีต ได้เคยมีการนำเสนอผลงานวิจัย (Symposium) และเปิดโอกาสให้หน่วยงานและสังคมภายนอกเข้ามารับรู้ อันอาจเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติในสังคมหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับผลวิจัยที่ปรากฏทั้งยังเป็นการตรวจสอบ และควบคุมงานวิจัยทางอ้อมในการให้สาธารณชน มีส่วนรับรู้และพิจารณาคุณค่างานวิจัยนั้น ๆ โดยได้รับความสนใจจากผู้วิจัย หน่วยงาน และสาธารณชนจำนวนมากพอสมควร ทั้งนี้รวมไปถึงการไปนำเสนอผลงานวิจัยภายนอกวิทยาลัยด้วย กิจกรรมดังกล่าวไม่เคยมีปรากฏอีกเลยในระยะหลัง นอกจากนี้การเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร จดหมายข่าว วารสาร บทความ รายการวิทยุ หรือสื่ออื่น ๆ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยศูนย์วิจัยฯ เนื่องจากมีบุคลากรไม่พอเพียงที่พบเห็นอยู่เป็นจดหมายข่าว การวิจัยของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่เผยแพร่เป็นครั้งคราวและอยู่ในแวดวงของคณาจารย์ในวิทยาลัยครูสุรินทร์เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ผู้ทำการวิจัยในการเผยแพร่และจัดทำเอกสารหรือบทความสรุปลงงานวิจัยของงานไม่มากเท่าที่ควร โดยให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ไม่มั่นใจในคุณภาพงานวิจัยที่จะเผยแพร่ แต่ก็ยังไม่ต้องการที่จะให้มีการประเมินคุณภาพงานวิจัยของตนโดยศูนย์วิจัยฯ การเผยแพร่ผลงานวิจัยจึงอยู่ในวงแคบ ๆ ในหมู่ผู้สนใจจำนวนไม่มากนักที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงถึงในสังคมภายนอกในวงแคบ จึงมีผลงานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนในระยะเวลาดังกล่าว

2. การเมืองการปกครอง

ผู้วิจัยได้หาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัย ผู้บริหารคณะวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูสุรินทร์ แล้วตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับโดยการพูดคุยกับประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นบางคน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของการดำเนินงานวิจัยที่สัมพันธ์

เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองในท้องถิ่น ปรากฏผลที่สอดคล้องกันว่า การเมืองการปกครองในท้องถิ่นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์แต่ประการใด แม้ว่าจะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองในท้องถิ่นอยู่บ้างในบางโอกาส เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ให้มีการใช้สิทธิในการเลือกตั้ง เป็นต้น ก็เป็นไปในลักษณะของการดำเนินงานโดยคณะกรรมการกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน โดยไม่ได้มีลักษณะของการศึกษาวิจัย ให้ปรากฏผลงานวิจัยแต่อย่างใด

3. เศรษฐกิจ

จากรายงานการวิจัยที่ศึกษาข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ โดยศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา วิทยาลัยครูสุรินทร์ (2531) ที่รายงานว่า สภาพเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์มีสภาพรายได้ของประชากรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีรายได้เฉลี่ย 6,955 บาทต่อคนต่อปี โดยอาศัยผลผลิตทางการเกษตรเป็นรายได้สำคัญ ซึ่งได้ผลน้อยทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ แต่สภาพเศรษฐกิจในชุมชนเมืองสุรินทร์ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วมากในระยะที่ผ่านมา เนื่องจากสุรินทร์เป็นศูนย์กลางของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะสามารถแวะพักที่สุรินทร์ แล้วสามารถเดินทางไป-กลับเพื่อท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียง เช่น อุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ นครราชสีมา ได้ภายในวันเดียว จึงสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะยึดเอาสถานที่พักในสุรินทร์เป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีโรงแรมระดับที่ดีมากรองรับอย่างน้อย 2 แห่งและยังมีโรงแรมระดับรองลงมาอีกมากมายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ประกอบกับสิ่งอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของสุรินทร์เอง ของที่ระลึก เช่น ผ้าไหมสุรินทร์ เครื่องเงิน ฝีมือช่างชาวเขมรโบราณ ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนงานช่างที่ลือชื่อ ล้วนส่งผลต่อเศรษฐกิจของสุรินทร์ให้ขยายตัวอย่างรวดเร็วเป็นอันมาก โดยเฉพาะในเขตเมืองและอำเภอใกล้เคียง อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตและสัมภาษณ์ประชาชนในอำเภอรอบนอก พบว่า สภาพเศรษฐกิจในชุมชนยังค่อนข้างต่ำ และห่างไกลจากสภาพเศรษฐกิจในเขตเมืองเป็นอันมาก ประชาชนยังอาศัยอาชีพทางการเกษตร โดยการทำนาและงานหัตถกรรมในครัวเรือน เช่น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าไหม ทำเครื่องเงิน เป็นอาชีพหลัก แม้สภาพดินฟ้าอากาศจะไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร แต่ก็ยังเชื่อกันว่าต้องทำนาเพื่อให้มีข้าวติดบ้านไว้เป็นทุนรอนในครอบครัวที่สำคัญ จะได้มาก-น้อยอย่างไรก็ต้องทำ โดยมีความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำอาชีพของตนสืบทอดกันมา เพื่อถือปฏิบัติกันตราบนับจวบจนปัจจุบัน การศึกษาวิจัยเพื่อที่จะนำไปใช้ในการช่วย

พัฒนาเศรษฐกิจยังไม่ได้ได้รับความเชื่อถือเท่าที่ควร ยังมีความเชื่อภูติผีปิศาจ โชคลางอยู่ค่อนข้างมากตามความเชื่อของกลุ่มตนเอง เช่น กลุ่มไทย-เขมร กลุ่มไทย-ลาว กลุ่มไทย-กูย เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้จะไม่ยอมรับเพื่อนำไปปฏิบัติง่าย ๆ แต่ประชาชนก็ยอมรับฟัง รับรู้ และลองนำไปปฏิบัติบ้าง โดยเฉพาะคนหนุ่ม-สาว รุ่นใหม่ แต่จะต้องไม่ขัดกับวัฒนธรรมของกลุ่มของเขา

ภาวะการณค่าครองชีพของสุรินทร์ที่ผู้วิจัยประสบในการนำภาคัยในสนามวิจัยที่ต้องใช้จ่ายเป็นค่าครองชีพอยู่ในระดับที่สูงพอสมควร ตามภาวะการณขยายตัวหรือการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมในจังหวัดสุรินทร์ มีบ่งบอกถึงระดับของการพัฒนาเศรษฐกิจที่สูงขึ้นเป็นอย่างมากในระยะที่ผ่านมา อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ดังที่กล่าวมาแล้วส่วนหนึ่งในสังคมเมืองในตัวจังหวัด และแผ่ขยายออกสู่สังคมชนบทมากขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะสังคมชนบทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีงานหัตถกรรมที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น หมูบ้านวัฒนธรรมดงมัน บ้านเขวาสินรินทร์ซึ่งมีงานหัตถกรรมเครื่องเงินฝีมือช่างชาวเขมรแบบโบราณที่ยังคงมีการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี หรือหมู่บ้านชาวกูย (ส่วย) เป็นต้น เกิดรายได้เพิ่มขึ้นพร้อมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น มีเครื่องอำนวยความสะดวกมากขึ้น แต่ต้องทำงานมากขึ้นด้วยมีเวลานักผ่อนน้อยลง ประชาชนในชุมชนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปความช่วยเหลือเกื้อกูลกันแต่เดิมเริ่มเปลี่ยนไปพิจารณาถึงผลประโยชน์และค่าตอบแทนที่ตนควรได้รับเป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ดำรงชีพได้ในสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปมากยิ่งขึ้นทุกขณะ

แม้ว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจจะขยายตัวเป็นอย่างมากในสังคมจังหวัดสุรินทร์ แต่ค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยหรือความสามารถในการใช้จ่ายของชุมชนเพื่อรับบริการทางการวิจัย จากการสัมภาษณ์คณาจารย์ที่ทำการวิจัยประกอบการสังเกตการดำเนินงานวิจัยร่วมกับท้องถิ่น พบว่า มีลักษณะเป็นการบริการทางวิชาการ ที่อาจมีค่าใช้จ่ายบ้างเล็กน้อยในด้านที่จำเป็น เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง เพื่อการรวบรวมข้อมูล หรืออื่น ๆ นอกจากนี้การดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในท้องถิ่นเท่าที่ผ่านมา ผลการศึกษาวิจัยยังไม่ได้นำไปใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจปรากฏแก่ชุมชนและผู้เป็นเจ้าของกิจการอย่างเป็นรูปธรรม การสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายหรือผลตอบแทนเพื่อการศึกษาวิจัยจึงยังมีจำนวนจำกัดอยู่บ้าง อีกทั้งยังขาดผู้ที่ศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของชุมชนอย่างจริงจัง เนื่องจากคณะวิทยาการจัดการ ที่มีคณาจารย์ที่ศึกษามาโดยตรง ยังมีคณาจารย์ที่ทำการวิจัยทาง

ด้านเศรษฐกิจที่มีประสบการณ์ในการวิจัยจำนวนไม่มากนัก แต่มีแนวโน้มที่คณาจารย์ผู้ทำการวิจัยจะให้ความสนใจดำเนินการวิจัยมากขึ้น อันเนื่องมาจากผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่ภาคเอกชนในท้องถิ่นสามารถสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ตามคุณค่าและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจของท้องถิ่น

4. สภาพแวดล้อมอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วิธีการสืบเสาะหาความรู้ ลักษณะชุมชน การรวมตัวทางวิชาการในการดำเนินงานของชุมชน แบบแผนในการดำรงชีวิตหรือการแก้ปัญหาของชุมชน ค่านิยม อุดมการณ์ต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิจัยของสถาบัน

สุรินทร์เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอาณาเขตส่วนหนึ่งติดต่อกับประเทศกัมพูชา ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมความเป็นอยู่แบบชาวเขมรที่ได้รับการสืบทอดวัฒนธรรมอันเป็นวิถีชีวิตกันมาเป็นเวลาช้านาน ดังนั้นแม้ว่าจังหวัดสุรินทร์จะเป็นที่รวมของชนหลายเผ่าพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นชาวไทย เขมร ลาว กูย (ล่วย) และชนกลุ่มอื่น ๆ แต่จะเกิดวัฒนธรรมอันเป็นวิถีชีวิตที่กลมกลืนไปกับวัฒนธรรมแบบเขมรที่เคยมีแบบแผนมีอิทธิพลมานานแต่ครั้งในอดีต ในประวัติศาสตร์ และสืบทอดมาจนทุกวันนี้ ในทัศนะของประชาชาวเขมรที่ได้สอบถาม สุรินทร์ในปัจจุบันนับว่าเป็นเมืองต้นแบบของศิลปวัฒนธรรมเขมร แหล่งสุดท้ายที่ยืนอกเหนือการล่มสลายของวัฒนธรรมดั้งเดิมในดินแดนประเทศกัมพูชาที่ถูกผนวกเวียตนามพยายามทำลายไปในสงครามอินโดจีนที่ผ่านมา ผลที่ปรากฏให้พบเห็นก็คือสุรินทร์มีความหลากหลายในปัญหานั้นประการที่ท้าทายต่อความสนใจของนักวิชาการที่จะศึกษาวิจัยในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย

ในส่วนของความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของวิทยาลัยครูสุรินทร์ นับตั้งแต่มีการจัดตั้งและดำเนินการ หัวหน้าศูนย์วัฒนธรรมให้สัมภาษณ์ว่ามีผู้อำนวยการ เป็นผู้บริหารคนแรกในขณะนั้น ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นเขตที่มีชาวไทย-เขมร อยู่กันอย่างหนาแน่นที่สุดของสุรินทร์ และได้จัดหาบุคลากรจากญาติพี่น้องและผู้ใกล้ชิด มาร่วมทำงานในวิทยาลัยครูสุรินทร์ในระยะเริ่มต้น ส่งผลให้เกิดการรวมตัวในหมู่บุคลากรส่วนใหญ่ที่มีพื้นเพมาจากที่ใกล้เคียงกัน เป็นญาติพี่น้องกันเกิดเป็นระบบเครือญาติและบังเกิดผลดีต่อการสร้างวิทยาลัยในระยะต้น ๆ เกิดประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบไทย-เขมร ที่มีลักษณะเฉพาะโดดเด่น

ของกลุ่ม มีการนับถือกันฉันท์ ญาติพี่น้อง เกิดการรวมตัวกันเป็นปึกแผ่น ซึ่งบางครั้งใช้ในการ ต่อรองในเรื่องบางอย่าง ในระยะต่อมาเมื่อมีคนจากนอกพื้นที่ต่าง ๆ เข้าไปดำเนินการ ด้วย เช่น อาจารย์จากภาคอื่น ๆ ของประเทศ หรือกลุ่มชนจากต่างอำเภอ ต่างวัฒนธรรม จากส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เมื่อมาอยู่ร่วมด้วย มีครอบครัวกับคนในท้องถิ่นก็จะถูกกลืน วัฒนธรรม หรือมีการปรับเปลี่ยนและรับเอาลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มคนท้องถิ่นดังกล่าวไป ใช้ในวิถีชีวิตของการอยู่ร่วมกันในที่สุด

สุรินทร์ นับว่าเป็นจังหวัดที่สังเกตเห็นว่า มีความแตกต่างกันมากในแง่ของ ชุมชน การรวมตัว การตั้งถิ่นฐาน ขนาดของครอบครัว/ชุมชน ตลอดจนความเชื่อถือต่อผู้นำ ชุมชนกล่าวคือ ชุมชนเมืองในแถบอำเภอและปริมณฑล จะมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ มีการขยายตัวทางการค้า การลงทุน เป็นลักษณะสังคมเมือง ชุมชนหนาแน่น โดยมีพ่อค้า นักลงทุนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน มีความหลากหลายวัฒนธรรม ผลมกลมกลืนกันไปในสังคม ไม่ว่าจะเป็เงิน ไทย ลาว เขมร กูย ญวน หรือ แกว

ในชุมชนคามชนบทจะสังเกตเห็นอย่างชัดเจนว่ามีลักษณะค่อนข้างตรงข้ามกับ ชุมชนเมืองโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ มีฐานะค่อนข้างยากจน มีการรวมตัวและการตั้งถิ่นฐาน ขนาดของครอบครัว/ชุมชน การอยู่ร่วมกัน ความเชื่อในผู้นำ ตามวัฒนธรรมอันเป็นวิถีชีวิตแต่ ละชุมชน เช่น ชุมชนชาวไทย-เขมร จะยึดถือประเพณีวัฒนธรรมโบราณ มีความเชื่อในเรื่อง พิธีกรรม ภูติผีปีศาจ เชื่อในผู้นำรักความยุติธรรม การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนมีลักษณะต่างคนต่าง อยู่ กระจายกัน ไม่ค่อยใกล้ชิดกันนักใช้แบบแผนทางพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยว เชื่อถือ ร่วมกัน มีภาษาเป็นของตนเอง มีอยู่ถึงประมาณร้อยละ 60 - 70 ในขณะที่ชุมชนไทย-กูย (ล่วย) จะตั้งถิ่นฐานอยู่ร่วมกันอย่างใกล้ชิดเป็นครอบครัวใหญ่ เชื่อถือผู้นำ เชื่อเรื่อง เวทมนต์คาถา ตั้งถิ่นฐานเป็นกลุ่มก้อนขนาดใหญ่ มีภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์และใช้สื่อสารกัน แต่ ไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง มีฐานะค่อนข้างยากจน อาศัยอาชีพทางการเกษตรโดยการ ทำนา และปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าไหม เป็นชนกลุ่มน้อยที่มักจะได้รับเอาวัฒนธรรมการดำรง ชีวิตจากคนกลุ่มอื่นได้ง่าย และเสื่อมสลายลักษณะชุมชนของตนเองไปในที่สุด จึงมีขนาดเล็กลง ทุกขณะ มีอยู่ประมาณร้อยละ 10 นอกจากนี้ก็มีชุมชนไทย-ลาว ซึ่งมีลักษณะการตั้งถิ่นฐาน การ รวมตัวกันค่อนข้างใกล้ชิด เป็นครอบครัวใหญ่คล้ายไทย-กูย มีภาษา วัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่ม ตนเอง แต่มีจำนวนไม่มากเท่าไทย-เขมร มีอยู่ประมาณร้อยละ 20 และมักได้รับเอาวัฒนธรรม เขมรมาผสมผสาน จนสูญเสียลักษณะของวัฒนธรรมของตนเองไปบ้างกลายมาเป็นลักษณะของ

ลาว-เขมร ที่ยังคงลักษณะบางอย่างเป็นวัฒนธรรมความเชื่อของไทย-ลาว แต่ขณะเดียวกัน ลักษณะบางอย่างก็นำเอาวัฒนธรรมเขมรมาใช้ (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์, 2535)

คนสุรินทร์ที่ เป็นผู้สูงอายุที่ผู้วิจัยสังเกตพบแล้วตรวจสอบโดยการสัมภาษณ์

หัวหน้าศูนย์วัฒนธรรมพบว่า จะมีแบบแผนการดำรงชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่เคยยึดถือกันมาแต่ในอดีต เชื่อตามความเชื่อในอดีตที่เคยมีมา แก้ปัญหาตามที่เคยมีประสบการณ์ด้วยตนเองในอดีต หรือจากผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกันและเคยเคารพเชื่อถือกันมาแต่ครั้งบรรพกาล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภูติผีปีศาจที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหของชาวบ้านค่อนข้างมาก เช่น ยังปรากฏว่ามีประเพณีการตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยโดยอาศัยภูติผี เลี้ยงทายในหมู่ผู้สูงวัยในชนบท เป็นต้น ในขณะที่คนรุ่นใหม่ คนหนุ่มคนสาว ได้รับโอกาสทางการศึกษามากขึ้น เกิดการเรียนรู้ คิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ใช้กระบวนการคิด การศึกษาวิจัยอย่างมีลำดับขั้นตอนมากขึ้นในการดำรงชีวิตและการแก้ปัญหา แต่ก็ยังไม่ละทิ้งความเชื่อในเรื่องบางอย่าง ซึ่งไม่สามารถหาคำตอบโดยวิชาการสมัยใหม่มารองรับและอธิบายได้ คนรุ่นใหม่มีการพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบโดยอาศัยวิถีวิทยาการวิจัยมากขึ้นทุกขณะ และมีการนำเอาความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้อธิบายและชี้ประเด็นให้ผู้สูงวัยได้ทราบในบางโอกาส โดยไม่เกิดความขัดแย้ง ผู้สูงวัยจะรับรู้ไม่โต้แย้ง แต่จะไม่ยอมรับไปปฏิบัติ หากสิ่งนั้นไปขัดกับความเชื่อ วัฒนธรรมจารีตประเพณี ที่เคยกระทำมาแต่ครั้งในอดีต เช่น ประเพณีเลี้ยงทายให้ภูติผีมาชี้แนะในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

ค่านิยม อุดมการณ์ของกลุ่มชน เชื้อชาติต่าง ๆ ในจังหวัดสุรินทร์ ที่ผู้วิจัยศึกษาพบจากเอกสารของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์แล้วตรวจสอบโดยการสังเกตประกอบกับการให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าศูนย์วัฒนธรรมว่า จะปรับเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมการดำรงชีวิตในสังคม โดยเฉพาะวัฒนธรรมเขมรมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต อุดมการณ์ของคนในสังคมเป็นอันมาก ดังจะพบว่าคนไทย จีน ลาว กูย แกว และเชื้อชาติอื่น ๆ ในท้องถิ่นและภูมิภาคอื่น ๆ ที่มาอยู่สุรินทร์จะเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองตามวิถีชีวิตวัฒนธรรมในสังคมสุรินทร์ เกิดเป็นลักษณะค่านิยม อุดมการณ์ ประจำตัวที่มีลักษณะเฉพาะที่จะสามารถสังเกตพบได้ดังนี้

1. รักความยุติธรรม รังเกียจ และแสดงออกอย่างเปิดเผยในกรณีที่เกิดความอยุติธรรมปรากฏในสังคมของตน
2. ถือคำสัตย์ เมื่อรับปากในเรื่องใด แล้วจะดำเนินการจนถึงที่สุด ไม่รับปากพล่อย ๆ ถือคำพูดที่พูดไปแล้วเป็นเรื่องสำคัญมาก อาจเลิกนับถือหรือเลิกคบกันได้

ที่พูดให้สัญญาแล้วละเลยไม่ทำตามสัญญา จึงไม่สัญญาหรือตกลงรับปากกับผู้อื่นอย่างง่าย ๆ เป็นอันขาด

3. นบถือในความใกล้ชิด การนับถือกันฉันท์ญาติพี่น้อง เรียกกันตามอาวุโส เช่น พี่ น้อง ป้า น้า อา ทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดในการทำงานร่วมกัน จะเกิดทัศนคติที่ไม่ดี หากใช้สรรพนามว่า คุณ ผม แทนที่จะเรียกว่า พี่ น้อง ป้า น้า อา

4. ยอมรับในความสามารถ ความเก่งกล้าของบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมของตนเอง มากกว่าเป็นคนดี มีความเรียบร้อย ความสุภาพ

5. มีการแข่งขันกันสูง ทั้งในเชิงความคิด การแสดงออกทาง ความสามารถ เพื่อเป็นคนเก่งกล้า มีความสามารถในสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่นในกลุ่ม/สังคม ของตนเอง

ตอนที่ 2 : ผลิตรายการวิจัย

ผลิตรายการวิจัยของอาจารย์ ได้แก่ จำนวนผลงานวิจัยเทียบกับเวลาที่รับราชการ โดยผลงานวิจัยประกอบด้วย จำนวนรายงานการวิจัยที่เสร็จแล้ว และจำนวนการวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ โดยจำแนกเป็นวิจัยคนเดียวและวิจัยเป็นคณะ อาจเขียนเป็นสูตรได้ว่า

$$\begin{aligned} \text{ผลิตรายการวิจัย} &= \frac{\text{ผลผลิตการวิจัย}}{\text{เวลาที่รับราชการ}} \\ &= \frac{\text{งานวิจัยส่วนบุคคล} + \text{งานวิจัยเป็นคณะ}}{\text{เวลาที่รับราชการ}} \end{aligned}$$

ตัวอย่างเช่น อาจารย์ ก. รับราชการมา 10 ปี มีงานวิจัยที่เป็นการวิจัยคนเดียวที่เสร็จแล้ว 3 เรื่อง กำลังดำเนินการอยู่ 1 เรื่อง โดยมีสัดส่วนที่เสร็จแล้ว (เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาหนึ่ง) ร้อยละ 80 ในกรณีนี้

$$RO. (\text{Invididual}) = 1(3) + 1(.8) = 3.8$$

ในขณะที่เดียวกัน อาจารย์ ก. ทำวิจัยเป็นคณะร่วมกับคนอื่น ๆ 1 คน เสร็จแล้ว 1 เรื่อง ร่วมกับคนอื่นอีก 2 คน เสร็จแล้ว 2 เรื่อง และกำลังดำเนินการร่วมกับคนอื่นอีก 3 คน อยู่ 1 เรื่อง โดยมีสัดส่วนที่เสร็จแล้ว ร้อยละ 50 ในกรณีนี้

$$\begin{aligned} RO.(\text{Group}) &= 1(1)\left(\frac{1}{2}\right) + 1(2)\left(\frac{1}{3}\right) + 1(1)\left(\frac{1}{2}\right)\left(\frac{1}{4}\right) \\ &= 1.291 \end{aligned}$$

ดังนั้นผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ ก. เท่ากับ

$$RP. = \frac{3.8 + 1.291}{10} = 0.5091$$

นั่นคือ ในระยะเวลา 10 ปี อาจารย์ ก. มีผลิตภาพการวิจัยเท่ากับ 0.5091 เรื่องต่อปี

จากการคำนวณค่าผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ที่ทำวิจัยในวิทยาลัยครูสุรินทร์ โดยผลิตภาพการวิจัยหรือผลงานวิจัย ไม่รวมถึงวิทยานิพนธ์ที่จัดทำเพื่อขอรับปริญญาในระดับบัณฑิตศึกษาได้ค่าเฉลี่ยของผลิตภาพการวิจัยของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะวิชาต่าง ๆ ปรากฏผลว่า ภาควิชาทดสอบและวัดผลทางการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยของผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์สูงสุดคือ 0.433 รองลงมาได้แก่ ภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ คือ 0.152 และภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ 0.146 ตามลำดับ

ในภาพรวมของคณะวิชาต่าง ๆ พบว่า คณะวิชาครุศาสตร์ มีผลิตภาพงานวิจัยรวมของอาจารย์สูงสุดคือ 0.891 รองลงมาคือ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (0.522) คณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (0.286) และคณะวิชาวิทยาการจัดการ (0.157) ตามลำดับ

พิจารณาในแต่ละคณะวิชา พบว่าในคณะวิชาครุศาสตร์ ภาควิชาทดสอบและวัดผลทางการศึกษามีค่าผลิตภาพการวิจัยเฉลี่ยมากที่สุดคือ 0.433 รองลงมาได้แก่ ภาควิชาหลักสูตร

และการสอน (0.146) และภาควิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (0.109) ตามลำดับ ในคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ มีผลิตงานการวิจัย เฉลี่ยสูงที่สุด คือ 0.138 รองลงมาได้แก่ ภาควิชาสังคมศึกษา (0.135) และภาควิชา ศิลปศึกษา (0.088) ตามลำดับ ในคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาควิชาคณิตศาสตร์ และสถิติ มีผลิตงานการวิจัย เฉลี่ยสูงสุดคือ 0.108 รองลงมาได้แก่ ภาควิชาฟิสิกส์และ วิทยาศาสตร์ทั่วไป (0.070) และภาควิชาเกษตรศาสตร์ (0.055) ตามลำดับ ส่วนในคณะ วิชาวิทยาการจัดการ ภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ มีผลิตงานการวิจัย เฉลี่ยสูงสุดคือ 0.152 รองลงมาได้แก่ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ (0.05) ดังมีรายละเอียดแสดงถึงจำนวน อาจารย์ที่ปฏิบัติงานและทำวิจัย และค่าเฉลี่ยของผลิตงานการวิจัย จำแนกตามคณะวิชา และ ภาควิชา ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 จำนวนอาจารย์ที่ปฏิบัติงานและทำวิจัย และค่าเฉลี่ยผลิตภาพงานวิจัย
จำแนกตามคณะวิชา และภาควิชา

คณะวิชา	ภาควิชา	จำนวน อาจารย์	อาจารย์ ที่ทำวิจัย	ร้อยละ	$\bar{X}$ R.P
คณะวิชาครุศาสตร์	พื้นฐานการศึกษา	9	8	6.2	0.107
	จิตวิทยาการศึกษา	6	1	0.8	0.008
	ทดสอบและวัดผลการศึกษา	5	5	3.9	0.433
	หลักสูตรและการสอน	12	7	5.4	0.146
	นวัตกรรมและเทคโนโลยีทาง การศึกษา	3	3	2.3	0.109
	พลศึกษา	5	4	3.1	0.088
	ลาอิต	-	-	-	-
	รวม	40	28	21.7	0.891
คณะวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	ภาษาต่างประเทศ	5	-	-	-
	ภาษาไทย	7	4	3.1	0.072
	บรรณารักษ์	4	2	1.6	0.043
	ศิลปศึกษา	4	1	0.8	0.088
	ดนตรีศึกษา	3	-	-	-
	นาฏศิลป์	4	1	0.8	0.008
	ปรัชญาและศาสนา	1	-	-	-
	สังคมศึกษา	4	2	1.6	0.135
	ประวัติศาสตร์	4	2	1.6	0.138
	ภูมิศาสตร์	2	2	1.6	0.138
	รัฐศาสตร์	-	-	-	-
รวม	39	14	10.9	0.522	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คณะวิชา	ภาควิชา	จำนวน อาจารย์ ที่ทำวิจัย	ร้อยละ	X R.P
คณะวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	ฟิสิกส์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป	2	2	1.6 0.138
	เคมี	2	-	-
	ชีววิทยา	4	1	0.8 0.039
	เกษตรศาสตร์	8	4	3.1 0.055
	คหกรรมศาสตร์	4	-	-
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4	1	0.8 0.011
	คณิตศาสตร์และสถิติ	4	3	2.3 0.106
	คอมพิวเตอร์ศึกษา	4	1	0.8 0.03
	อุตสาหกรรมศึกษา	6	-	-
	รวม	41	11	8.5 0.286
คณะวิชาวิทยาการจัดการ	บริหารธุรกิจและสหกรณ์	3	2	1.6 0.152
	เศรษฐศาสตร์	3	3	2.3 0.05
	การตลาด	2	-	-
	การเงินและบัญชี	1	-	-
	รวม	9	5	3.9 0.157
	รวมทั้งสิ้น	129	58	45.0 0.472

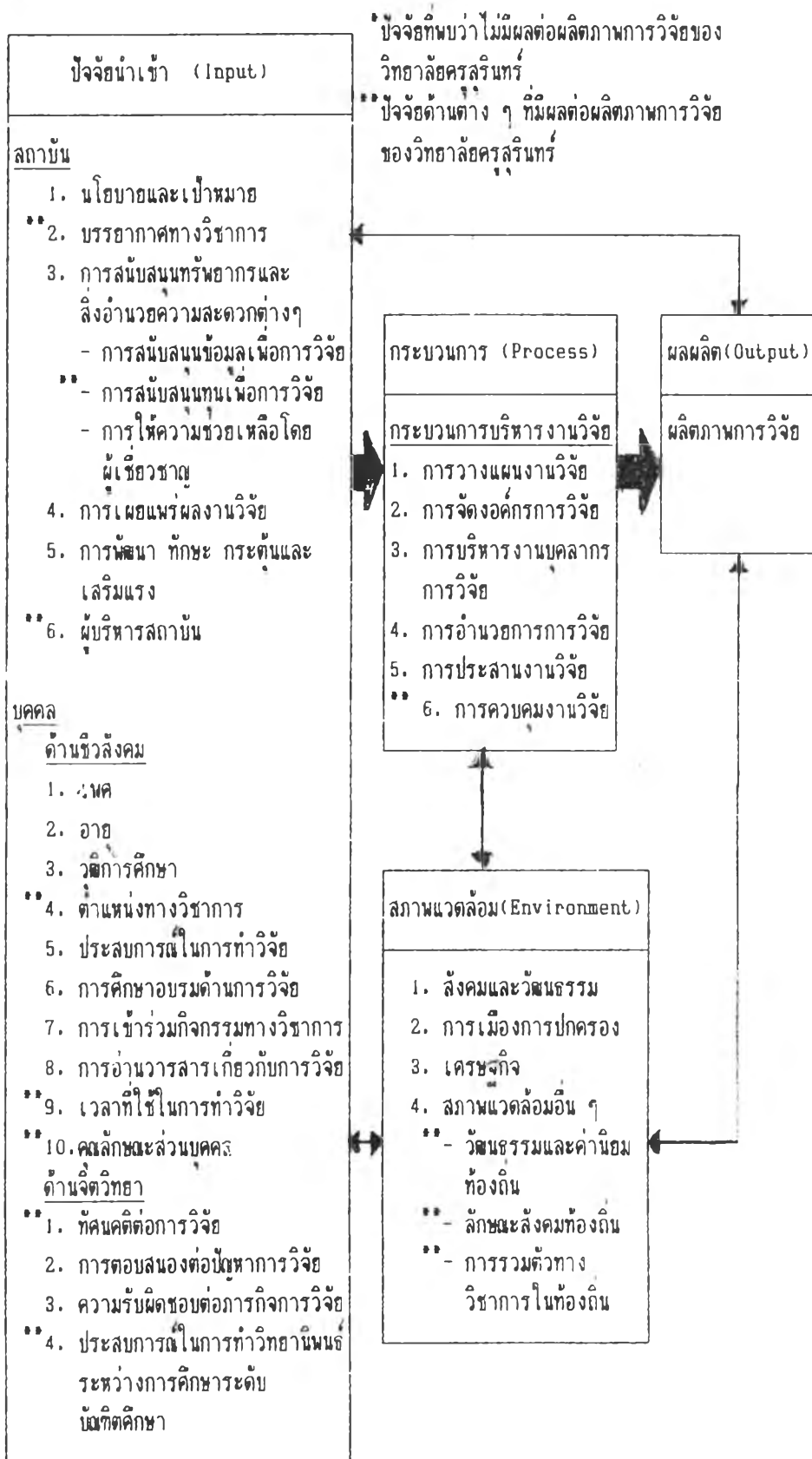
เมื่อพิจารณาคุณภาพงานวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ที่ได้ดำเนินการวิจัยจำนวนทั้งหมด 91 เรื่อง จากแหล่งทุนวิจัยจากกรมการฝึกหัดครู 44 เรื่องจากงบประมาณการศึกษา โดยคุณวิจัย 28 เรื่อง จากโครงการพัฒนาบุคลากร (TRED) 19 เรื่อง ซึ่งยังไม่ปรากฏผลงานวิจัย เนื่องจากเป็นปีแรกที่เริ่มให้ทุนและจากทุนอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถรวบรวมได้ทั้งหมดในการติดตามผลงานจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าว และจากตัวผู้ทำการวิจัย พบผลงานวิจัยที่

ปรากฏเป็นรูปเล่มจำนวนเพียง 55 เล่ม และได้ใช้แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แบบ ค.02) ของคณะกรรมการการประเมินผลงานและตำแหน่งทางวิชาการ ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สร้างขึ้นและใช้อย่างเป็นทางการแล้ว ปรากฏว่าผลงานวิจัยจำนวน 29 เล่ม (ร้อยละ 52.7) มีคุณภาพอยู่ในระดับ "ดี" (คะแนน 70-89) และผลงานวิจัย จำนวน 26 เล่ม (ร้อยละ 47.3) มีคุณภาพงานวิจัยอยู่ในระดับ "ค่อนข้างดี" (คะแนน 50 - 69) ตาม เกณฑ์ของเครื่องมือที่กำหนด และมีลักษณะ "ดี" และ "ค่อนข้างดี" จำนวนเท่ากัน จากแหล่งทุน วิจัยของกรมและของวิทยาลัย ส่วนจากแหล่งทุนอื่น ๆ ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับ "ดี" มี มากกว่าระดับ "ค่อนข้างดี"

ตอนที่ 3 : ปัจจัยการบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตรายการวิจัย

ในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตรายการวิจัยของ วิทยาลัยครูสุรินทร์ ตามกรอบความคิดเชิงระบบ (System Approach) ที่เป็นแนวทางการ ศึกษาในตอนต้น ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) อันได้แก่ ปัจจัยด้านสถาบันและ ปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งจำแนกออกเป็นด้านชีวสังคมและด้านจิตวิทยา กระบวนการ (Process) ได้แก่ กระบวนการบริหารงานวิจัย ผลผลิต (Output) ที่เป็นผลิตรายการวิจัยและคุณภาพ งานวิจัย และสภาพแวดล้อม (Environment) ที่เป็นปัจจัยภายนอกสถาบันต่าง ๆ ปรากฏ ผลการวิเคราะห์ถึงปัจจัยสำคัญของการบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตรายการวิจัยของ วิทยาลัยครูสุรินทร์ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 9 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 9 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภาพการวิจัยของวิทยาลัยครุสรินทร์

จากแผนภูมิข้างต้น ในภาพรวมแล้วจะพบว่ามีการจัดการบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตรายการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ รวม 12 ปัจจัย ดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายใน

1. ด้านสถาบัน ได้แก่
  - (1) บรรยากาศทางวิชาการ
  - (2) การสนับสนุนเพื่อการวิจัย
  - (3) ผู้บริหารสถาบัน
2. ด้านกระบวนการบริหารงานวิจัย ได้แก่
  - (1) การควบคุมงานวิจัย
3. ด้านบุคคล
  - ก. ด้านขวัญกำลังใจ ได้แก่
    - (1) ตำแหน่งทางวิชาการ
    - (2) เวลาที่ใช้ในการทำวิจัย
    - (3) คุณลักษณะส่วนบุคคล
  - ข. ด้านจิตวิทยา ได้แก่
    - (1)ทัศนคติต่อการวิจัย
    - (2) ประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ระดับบัณฑิตศึกษา

ปัจจัยภายนอก ที่เป็นสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้แก่

- (1) วัฒนธรรมและค่านิยมท้องถิ่น
- (2) ลักษณะสังคมท้องถิ่น
- (3) การรวมตัวทางวิชาการในสังคม

ปัจจัยดังกล่าวนี้มี ข้อสังเกตว่า ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แสดงแล้วว่าที่เกี่ยวข้องกับผลิตรายการวิจัยและผู้วิจัยได้พบปัจจัยเพิ่มขึ้นจากการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถาบัน คุณลักษณะส่วนบุคคลของอาจารย์ และ

ประสบการณ์ของอาจารย์ในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่าปัจจัยด้านการเมืองการปกครองไม่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์

ปัจจัยดังกล่าวสามารถเรียงลำดับความสำคัญได้ ดังนั้นในการที่จะเพิ่มผลผลิตงานการวิจัยของวิทยาลัยครูสุรินทร์ จึงควรพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ปัจจัยการบริหารงานวิจัยด้านต่าง ๆ ตามลำดับ ในการดำเนินงานวิจัยของสถาบันเป็นการเฉพาะในปัจจัยต่าง ๆ ตามที่ปรากฏเป็นภาพรวมของปัจจัยการบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตงานการวิจัยตามลำดับความสำคัญในแผนภูมิที่ 10 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 10 ปัจจัยการบริหารงานวิจัยที่ควรเน้นให้ความสำคัญเพื่อเพิ่มผลิตภาพการวิจัย
ของวิทยาลัยครูสุรินทร์

